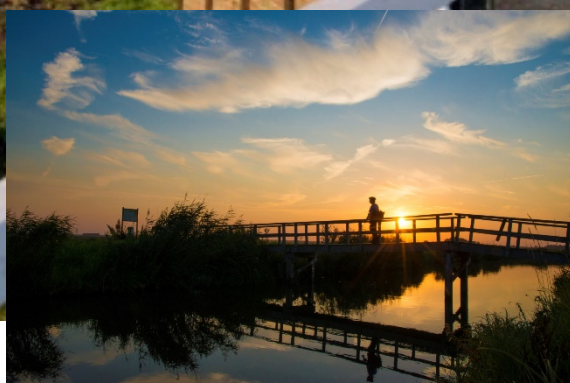

Tussenrapportage 2024-2

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding en leeswijzer

- 1.1 Inleiding
- 1.2 Leeswijzer

2. Financieel perspectief

- 2.1 Uitkomst tweede Tussenrapportage 2024
- 2.2 Bestemming overschot

3. Programma's

- Programma 0 Bestuur en ondersteuning
- Programma 1 Veiligheid
- Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat
- Programma 3 Economie
- Programma 4 Onderwijs
- Programma 5 Sport, cultuur en recreatie
- Programma 6 Sociaal domein
- Programma 7 Volksgezondheid en milieu
- Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing
- Programma 9 Algemene dekkingsmiddelen
- Programma 10 Overhead

4. Investeringsen

5. Eemsdelta in Balans

6. Bijlagen

- 6.1 Samenvatting mutaties taakvelden
- 6.2 Rapportage geprioriteerde projecten
- 6.3 Inpassingskosten

1.1 INLEIDING

Appingedam, 15 oktober 2024

Voor u ligt de tweede Tussenrapportage 2024.

De tweede Tussenrapportage van 2024 geeft de stand van zaken weer per september 2024, met een doorkijk naar de rest van 2024. Het geraamd begrotingsresultaat 2024 was tot en met de raad van 25 september 2024 € 1.916.000 positief. Het saldo van de tweede Tussenrapportage 2024 bedraagt € 3.065.000 positief. Het voorlopig rekeningresultaat 2024 komt daardoor, met verwerking van de tweede Tussenrapportage 2024, uit op € 4.981.000 positief. Op basis van deze Tussenrapportage zal de begroting 2024 worden aangepast middels een begrotingswijziging. Het positieve resultaat van de Tussenrapportage 2024 wordt voornamelijk veroorzaakt door incidentele mee- en tegenvallers. De totale structurele effecten (voordeel ad € 1.302.000) zijn nader uiteengezet in hoofdstuk 2 (financieel perspectief) en zijn reeds verwerkt in de begroting 2025.

Wij leggen deze tweede Tussenrapportage 2024 aan u ter bespreking en vaststelling voor.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders,

H. Veld

Loco-secretaris

B. Visser

Burgemeester

1.2 LEESWIJZER

Deze tussenrapportage is opgebouwd uit een aantal hoofdstukken:

- Financieel perspectief
- Programma's
- Investerings en projectramingen
- Eemsdelta in Balans

Daarnaast is een hoofdstuk "Bijlagen" toegevoegd.

Financieel perspectief

In het hoofdstuk "Financieel perspectief" geven wij een samenvatting van de uitkomsten in financiële zin van deze Tussenrapportage. In dit hoofdstuk wordt een voorstel gedaan m.b.t. de bestemming van het resultaat vanuit deze Tussenrapportage.

Programma's

In de begroting 2024 staan 11 programma's opgenomen. Per programma wordt er inzicht gegeven in de verwachte uitgaven en inkomsten per programma ("Wat mag het kosten"). Hierin wordt het verloop per programma weergegeven vanaf de primaire begroting tot de effecten die volgen uit deze rapportage.

Per programma zijn de financiële afwijkingen groter dan € 50.000 per taakveld (rapporteringsnorm in de door u vastgestelde financiële verordening) opgenomen en toegelicht. De reservemutaties zijn allen opgenomen in programma 9.

Per programma wordt de stand van zaken weergegeven van de beleidsvoornemens zoals opgenomen in de begroting 2024. Alleen de beleidsvoornemens die niet volgens plan verlopen zijn opgenomen en worden toegelicht.

Hiernaast worden ook de aan te passen investeringsbudgetten apart benoemd.

Investerings en projectramingen

Over verwachte afwijkingen op investeringen groter dan € 50.000 worden in dit hoofdstuk gerapporteerd. Ook worden in dit hoofdstuk voorstellen gedaan om kredieten beschikbaar te stellen. Als laatste worden hierin ook projectramingen op programmaniveau bijgesteld en toegelicht.

Eemsdelta in Balans

Over het bezuinigingspakket Eemsdelta in balans is in Hoofdstuk 5 een rapportage opgenomen. In de eerste tussenrapportage van 2024 is gekeken naar de eerste maanden van het jaar. In deze tweede tussenrapportage is voor de periode januari – augustus 2024 naar de bezuinigingen gekeken.

Bijlagen

Als bijlage is toegevoegd het overzicht: "Samenvatting mutaties per taakveld" ten behoeve van de vast te stellen begrotingswijziging. Hierin zijn tevens de begrotingswijzigingen opgenomen die tot nu toe al door de raad zijn vastgesteld. Tevens is als bijlage een overzicht opgenomen van de stand

van zaken van de geprioriteerde projecten en wordt er inzicht gegeven in de stand van zaken met betrekking tot de inpassingskosten.

2. FINANCIËEL PERSPECTIEF

2.1 Uitkomst tweede Tussenrapportage 2024

In hoofdstuk 3 is per programma aangegeven welke mutaties in financiële zin moeten worden doorgevoerd in de begroting van 2024. In onderstaande tabel zijn de uitkomsten hiervan per programma aangegeven.

	2024	Voordeel/nadeel
Programma:		
0. Bestuur en ondersteuning	173	V
1. Veiligheid	-735	N
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	-7.441	N
3. Economie	100	V
4. Onderwijs	-4.011	N
5. Sport, cultuur en recreatie	-912	N
6. Sociaal domein	521	V
7. Volksgezondheid en milieu	-252	N
8. Volkshuisvesting, RO en SV	132	V
9. Algemene dekkingsmiddelen	3.356	V
Mutaties reserves	11.795	V
10. Overhead	338	V
Saldo Tussenrapportage 2024	3.065	V

Het resultaat van de 2^e Tussenrapportage 2024 is € 3.065.000 positief.

Voor een deel zijn de gerapporteerde afwijkingen structureel, dit betreffen:

Afwijkingen met een structureel karakter

Programma	Omschrijving	Baten	Lasten
1	Dierenbescherming		55
Overhead	Knelpunten directie		-100
Overhead	Automatisering en systeembeheer		-58
6	Uitkeringen IOAW		-310
9	Algemene uitkering - BTW compensatie	889	
Totaal mutaties structureel		889	-413

Bovenstaande structurele effecten zijn reeds verwerkt in de begroting 2025.

2.2 Bestemming overschot

Voorgesteld wordt om het financieel resultaat van deze Tussenrapportage toe te voegen aan het saldo van de begroting 2024.

- Saldo (t/m raad 25 september 2024) vóór tweede Tussenrapportage	€ 1.916.000 positief
- Saldo tweede Tussenrapportage 2024	€ <u>3.065.000 positief</u>
Stand begroting 2024 na tweede Tussenrapportage 2024	€ 4.981.000 positief

3. PROGRAMMA'S

Programma o. Bestuur en ondersteuning

Taakvelden

Het programma bestuur en ondersteuning bestaat uit de volgende taakvelden:

- o.1 Bestuur
- o.2 Burgerzaken

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

De in de begroting 2024 opgenomen beleidsvoornemens van dit programma liggen op basis van de huidige kennis op schema.

Tussenstand "Wat mag het kosten?"

Programma 0 Bestuur en ondersteuning

	2024	Voordeel/ nadeel
Baten		
Primitieve begroting	598	
Verwerkte begrotingswijzigingen	0	
Mutaties tussenrapportage	101	
Saldo na Tussenrapportage	699	
Lasten		
Primitieve begroting	4.682	
Verwerkte begrotingswijzigingen	105	
Mutaties tussenrapportage	-72	
Saldo na Tussenrapportage	4.715	
Saldo programma o	-4.016	N

Mutaties Programma 0

Omschrijving	2024	
	Baten	Lasten
Ontwikkelingen:		
Waardeoverdracht politieke ambtsdragers		-108
Toename Reisdocumenten	101	36
Totaal mutaties	101	-72

Toelichting mutaties programma 0Waardeoverdracht politieke ambtsdragers

Er worden geen kosten verwacht op de post Waardeoverdracht politieke ambtsdragers in 2024. Ook in 2023 was er op deze post geen kosten. Via een jaarlijkse storting aan de voorziening wordt reeds voorzien in de voeding van pensioenen wethouders.

Reisdocumenten

Er zijn meer reisdocumenten aangevraagd dan begroot. In 2024 verlopen de eerste documenten met een 10-jarige geldigheid. Hierdoor ontvangen wij € 101.000 meer baten dan begroot. De bijbehorende kosten stijgen met € 36.000.

Samenvatting mutaties per taakveld programma 0

Taakvelden	2024	
	Baten	Lasten
0.1 Bestuur		-108
0.2 Burgerzaken	101	36
Totaal mutaties taakvelden	101	-72

Programma 1. Veiligheid

Taakvelden

Het programma veiligheid bestaat uit de volgende taakvelden:

- 1.1 Crisisbeheersing en brandweer
- 1.2 Openbare orde en veiligheid

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Thema 3: Externe Veiligheid

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Uitvoering geven aan het programma Externe Veiligheid Oosterhorn	We zijn samen met onze ketenpartners (Groningen Seaports, Chemiepark Delfzijl, S.B.E., provincie Groningen en Veiligheidsregio) verenigd in het programma Externe Veiligheid Oosterhorn (EVO). Binnen het EVO brengen wij Externe Veiligheid onder de aandacht bij nieuwe ontwikkelingen zoals buisleidingen ten behoeve van waterstof of effecten van grootschalige batterijopslag. Het EVO zet zich voor 2024 in voor een nieuwe gezamenlijke website met betrekking tot dit onderwerp. Daarnaast zullen we ons in 2024 specifiek richten op de verkeersveiligheid op Oosterhorn bij eventuele incidenten.
Stand Tussenrapportage 2024-II	
 De samenwerking binnen het EVO verloopt prima en de gezamenlijke website gaat bijna "live". Hoe om te gaan met de verkeersveiligheid wordt over gesproken echter heeft dit een langere doorlooptijd nodig dan enkel 2024 aangezien er in en om Oosterhorn toekomstige ontwikkelingen zijn die bepalend zijn voor de verkeersmaatregelen die eventueel getroffen moeten worden.	

Tussenstand "Wat mag het kosten?"

Programma 1 Veiligheid

	2024	Voordeel/ nadeel
Baten		
Primitieve begroting	9.112	
Verwerkte begrotingswijzigingen	0	
Mutaties tussenrapportage	-2.516	
Saldo na Tussenrapportage	6.596	
Lasten		
Primitieve begroting	14.610	
Verwerkte begrotingswijzigingen	164	
Mutaties tussenrapportage	-1.781	
Saldo na Tussenrapportage	12.993	
Saldo programma 1	-6.397	N

Mutaties Programma 1

Omschrijving	2024	
	Baten	Lasten
Ontwikkelingen:		
Verhoging uitgaven versterkingopgave	590	590
Mei circ. 2024 Algemene uitkering - kosten explosieven		680
Openbare orde/ dierenbescherming		55
Administratieve wijziging:		
Overzetten budget opvang Oekraïners ivm fout taakveld	-3.106	-3.106
Totaal mutaties	-2.516	-1.781

Toelichting mutaties programma 1

Verhoging uitgaven versterkingopgave

Op basis van een actuele prognose wordt verwacht dat we in 2024 € 590.000 meer uit zullen geven dan we begroot hadden (€ 9.095.000), als gevolg van een grotere verwachte inzet. Deze extra uitgaven worden volledig vergoed vanuit de verkregen middelen van het Rijk (Lumpsum).

Mei circulaire 2024 Algemene uitkering - kosten explosieven

In de meicirculaire 2024 is voor een aantal onderwerpen geld beschikbaar gesteld, waaronder de vergoeding voor kosten voor onderzoek naar en opruiming van explosieven. Hiervoor wordt het budget opgehoogd. De verhoging van de uitkering is geraamd in programma 9, algemene dekkingsmiddelen.

Openbare orde/ dierenbescherming

Op basis van een nieuwe overeenkomst met de dierenbescherming dient het budget te worden verhoogd met € 55.000, zoals ook is aangekondigd in de Kadernota 2025.

Toelichting administratieve wijzigingen programma 1

De baten en lasten met betrekking tot de opvang van Oekraïners werden verantwoord op taakveld 1.1 Crisisbeheersing en brandweer. De commissie BBV heeft besloten dat dit met ingang van 2024 onder taakveld 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie verantwoord moet worden. Dit geeft een verschuiving van € 3.106.000 van programma 1 naar programma 6.

Samenvatting mutaties per taakveld programma 1

Taakvelden	2024	
	Baten	Lasten
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-3.106	-3.106
1.2 Openbare orde en veiligheid	590	1.325
Totaal mutaties taakvelden	-2.516	-1.781

Programma 2. Verkeer, vervoer en waterstaat

Taakvelden

Het programma verkeer, vervoer en waterstaat bestaat uit de volgende taakvelden:

- 2.1 Verkeer en vervoer
- 2.2 Parkeren
- 2.4 Economische havens en waterwegen
- 2.5 Openbaar Vervoer

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

De in de begroting 2024 opgenomen beleidsvoornemens van dit programma liggen op basis van de huidige kennis op schema.

Tussenstand "Wat mag het kosten?"

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

	2024	Voordeel/ nadeel
Baten		
Primitieve begroting	1.627	
Verwerkte begrotingswijzigingen	452	
Mutaties tussenrapportage	145	
Saldo na Tussenrapportage	2.224	
Lasten		
Primitieve begroting	15.019	
Verwerkte begrotingswijzigingen	1.868	
Mutaties tussenrapportage	7.586	
Saldo na Tussenrapportage	24.473	
Saldo programma 2	-22.250	N

Mutaties Programma 2

Omschrijving	2024	
	Baten	Lasten
Ontwikkelingen:		
Wegen: Van reserve naar voorziening		4.972
Kunstwerken: Van reserve naar voorziening		3.956
Onderhoud kunstwerken bijstelling 2024		-1.188
Onderhoud tractie middelen		-60
Taakstelling kapitaalgoederen		-260
Bermen en sloten		75
Onderhoud openbare verlichting		61
Meeropbrengst kabels en leidingen	145	
Kosten Delfsail		31
Totaal mutaties	145	7.586

Toelichting mutaties programma 2Wegen / Kunstwerken: Van reserve naar voorziening

Zoals aangegeven in het raadsvoorstel omtrent de beheerplannen alsmede de besluitvorming in de kadernota 2025, gaan we vanaf 2025 werken met een voorziening voor het geplande onderhoud, gebaseerd op de vastgestelde beheerplannen. Hiertoe ontstaat éénmalig een last, vanwege het vormen van deze voorziening, per 31 december 2024. Dit wordt geheel gecompenseerd door het voordeel dat ontstaat vanwege het vrijvallen van de reserve voor hetzelfde bedrag. Dit voordeel is opgenomen in programma 10. Het begrootte bedrag is de verwachte stand van de reserve per 31 december 2024.

Onderhoud kunstwerken bijstelling 2024

In 2024 maken we een grote slag met het onderhoud voor civiele kunstwerken (met name bruggen). Veel projecten zijn in voorbereiding en uitvoering. Van onderstaande projecten loopt de uitvoering en financiële afwikkeling door in 2025:

- Functionele inspectie (incl. RI&E) bruggen & steigers + opstellen risico QuickScan civiele kunstwerken
- Groot onderhoud brug Lalleweer, Borgsweer
- Conserveren Eendrachtbrug
- Renovatie Paasweidebrug
- Inritbruggen Middelstum
- Loopbrugsteigers buitenhaven
- Roggenkampsluis
- Conservering basculebrug Middelstum
- Bestek Renovatie Breeddebrug & Vlintenbrug
- Onderzoek stalen damwanden
- Project Toewijzing Onderhoudsplicht boordvoorzieningen gem. tertiaire wateren systematiek WS NZV & WS H&A
- Beschoeiing haven Leermens

Met deze projecten is € 1.088.000 gemoeid. Voorgesteld wordt deze middelen in de reserve kunstwerken te storten en in te zetten in 2025.

Gelabelde gelden (€ 100.000) t.b.v. bestek voorbereiding MJOP 2024 zijn niet nodig. Dit bedrag valt derhalve vrij in 2024.

Tractie:

In verband met lange levertijden van onze nieuwe tractie nemen onderhoudskosten toe. Wij verwachten een overschrijding van rond de € 60.000 op de onderhoudskosten (taakveld 2.1). Door de lange levertijden hebben wij daarentegen een voordeel op de afschrijvingslasten. Dit voordeel bedraagt eveneens circa € 60.000, maar wordt op een ander taakveld verantwoord (taakveld 0.4).

Taakstelling kapitaalgoederen

De geplande bezuiniging BORG voor het jaar 2024 wordt incidenteel gerealiseerd door middel van vrijvallende kapitaallasten en lagere uitgaven binnen het onderhoudsbudget.

In maart 2024 zijn de onderhouds- en investeringsplannen vastgesteld. In de Kadernota 2025 zijn ook de structurele middelen voor onderhoud en investeringen vanaf 2025 beschikbaar.

In totaal is het resultaat neutraal, waarbij er voor dit programma een voordeel bestaat van € 260.000.

Bermen en sloten

Dit jaar worden naar verwachting extra kosten ad € 75.000 gemaakt door:

- Externe begeleiding voor opstellen nieuw contract/bestek en aanbesteding voor de komende 2 jaar + 2 optie jaren verlenging (tot nu toe werd gewerkt op basis van contracten van de voormalige gemeenten).
- Nabetaling indexatie contract 2023
- Noodzakelijk meerwerk i.v.m doorspuiten duikers als gevolg van extreem natte periode winter/voorjaar 2024

Onderhoud openbare verlichting

De feestverlichting in centrum van Delfzijl moet omwille van storingen omgebouwd worden van 24 volt naar 230 volt. In de begroting is hier geen rekening mee gehouden maar we willen dit voor de feestmaanden 2024 realiseren. De extra kosten bedragen € 61.000.

Meeropbrengst leges kabels en leidingen

Door de energietransitie en aanleg van glasvezel verwachten we € 145.200 meer opbrengsten leges door meer meldingen en vergunningen in de openbare ruimte m.b.t. kabels en leidingen

Kosten Delfsail

Voor het evenement Delfsail zijn er vanuit de afdeling BORG diverse werkzaamheden uitgevoerd. Om deze reden verlagen we het budget van Delfsail (taakveld 3.4) en verhogen de budgetten op de taakvelden waar deze kosten zijn verantwoord (taakveld 2.1 (€ 30.500) en taakveld 5.7 (€ 69.500)), in totaal € 100.000.

Samenvatting mutaties per taakveld programma 2

Taakvelden	2024	
	Baten	Lasten
2.1 Verkeer en vervoer	145	7.586
2.2 Parkeren		
2.3 Recreatie havens		
2.4 Economische haven en waterwegen		
2.5 Openbaar vervoer		
Totaal mutaties taakvelden	145	7.586

Programma 3. Economie

Taakvelden

Het programma economie bestaat uit de volgende taakvelden:

- 3.1 Economische ontwikkeling
- 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur
- 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen
- 3.4 Economische promotie (en toerisme)

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Thema 1: Economie

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Vormgeven ondernemersloket Eemsdelta	Door personele onderbezetting heeft het ondernemersloket in 2023 nog niet de vorm gekregen die het moet hebben. Vanaf eind 2023 verwachten wij weer richting volledige bezetting te gaan en zal het Ondernemersloket, zoals wij deze bedoeld hebben, in 2024 vorm krijgen.
Koppelen arbeidsmarkt, onderwijs en overheid	In 2023 lag onze focus op de voorbereiding van projecten die moeten leiden tot een betere koppeling van de arbeidsmarkt, onderwijs en overheid. In 2024 verwachten wij beschikking te hebben over middelen uit het Just Transition Fund (JTF) en zullen deze projecten – als JTF wordt toegekend – van start gaan.
Ontwikkelingen GR Groningen Seaports	In 2023 wordt met de NV Groningen Seaports en haar aandeelhouders in de GR gewerkt aan een nieuw strategisch kader, Havenvisie en aandeelhoudersstructuur. Deze ontwikkelingen en haar uitwerkingen zullen doorlopen in 2024.
Versterken centrumgebieden – compacte en aantrekkelijke centra van Appingedam, Delfzijl, Loppersum en Middelstum	Verder uitvoering geven aan de in 2023 gestarte 2e fase van het NPG-project Versterken centrumgebieden.
Masterplan Regiocentra – versterken regiofunctie van het stedelijk gebied Delfzijl/Appingedam	Uitwerken toekomstbeeld uit het analysedocument van KAW naar benodigde middelen, menskracht en in gang zetten eerste uitvoeringsprojecten.

Stand Tussenrapportage 2024-II

- 😊 De bemensing van het ondernemersloket is op orde. Ondernemers kunnen met vragen bij de contactfunctionarissen terecht en vanuit het ondernemersloket worden ook bedrijfsbezoeken gepland en verzorgd.
- 😊 De koppeling tussen onderwijs en arbeidsmarkt is onderwerp van gesprek in overleg tussen gemeente, onderwijs en werkgevers onder de naam Toekomstregio Groningen.
- 😞 De toekenning van de JTF-middelen heeft vertraging opgelopen door noodzakelijke aanpassingen aan het projectplan n.a.v. feedback van de deskundigencommissie. Inmiddels is er een sterker plan en zitten we in de beoordelingsfase.

Thema 2: Toerisme (en recreatie)

Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
Thema water, havens en routes verder ontwikkelen. Uitvoering geven aan de strandvisie.	• Samenwerken Project Eemsdelta 2030, onder andere Grote polder om havens toegankelijker te maken en koppelkansen voor het gebied. • Vereniging Groninger Gemeenten VGG vorm geven aan uitvoering convenant vaarrecreatie. • Samenwerken met Kwartiermaker Vaarrecreatie Provincie Groningen, aanjagen meerjarenprogramma vaarrecreatie. • Faciliteren Groen-witte sloepenplan met de Landschapswerkplaats en toeristische ondernemers. (NPG) • Ondersteunen doorontwikkeling Visserijmuseum Termunterzijl. • Routebureau Groningen, routeontwikkeling en onderhoud. • Deelname in projectteam Opstellen Wandelagenda Provincie Groningen. • Faciliteren uitbreiding Liberation Route/Canadian Trail door Eemsdelta. • Uitvoering geven aan de Strandvisie met ondernemers, deelname aan projectteam Strandvisie.
Koppelkansen oppakken door samenwerking met gebiedspartners, Provincie en Kustgemeenten.	• Netwerk onderhouden en informatie uitwisseling, budgetkoppeling, budgetontsluiting.
Faciliteren bij Waddenfondsprojecten en Toukomst/NPG projecten	• Stimuleren, koppelen, informeren, faciliteren, co-financieren.
Bevorderen Cultuur toerisme.	• Bestendigen en stimuleren en Kunst- en Cultuuraanbod en ontwikkeling zoals Themaroutes De Ploeg en Amsterdamse School. • Versterken musea als zijnde waardevolle dag-attracties. Zowel de kleinere als de grote musea ondersteunen en adviseren bij planontwikkeling, faciliteren.
Kansen creëren voor groei van de werkgelegenheid	• Versterken ondernemerschap door kennisdeling, relatienetwerk versterken, faciliteren en verbinden. Bedrijfsbezoeken. • Samenwerking met Economic Board Groningen en de vrijetijds makelaar van de provincie.
Boost geven aan promotie van de nieuwe gemeente. Versterken centrumgebieden – compacte en aantrekkelijke centra van	• Marketing Eemsdelta, toeristische informatievoorziening en regiopromotie.

Appingedam, Delfzijl, Loppersum en Middelstum.	• Versterken toeristisch ondernemersnetwerk • Bedrijfsbezoeken. • Verder uitvoering geven aan de in 2023 gestarte 2e fase van het NPG-project Versterken centrumgebieden op het gebied van Marketing zoals bezoekerscampagnes.
Toeristische data verzamelen. Imagomonitor Groningen.	• Data: Marketing Eemsdelta, de regionale toeristische organisaties, Marketing Groningen, Provincie Groningen en Vereniging Groninger Gemeenten hebben in 2023 een plan van aanpak opgesteld en zoeken naar financiering. 2024 hier uitvoering aan geven. • Imagomonitor: deelname aan begeleidingsteam Provincie Groningen en NPG. • Data verzamelen van landelijke organisaties.
Stimuleren onderscheidende overnachtingsmogelijkheden en aansprekende dag-attracties.	• Camperplaatsen aanvragen beoordelen samen met RO. • Samenwerking Provincie Groningen en gemeentes, koppelkansen. Cofinanciering zoeken door ontsluiting en ontschotting budgetten, koppelingen. • Faciliteren bij ontwikkeling nieuwe dag-attracties zoals: herbestemmen voormalige zeldzame Reichsarbeitsdienst opleidingsbarak tot 'Bevrijdingsmuseum' en uitbreiding en ontwikkeling Museum Stad Appingedam.
Stimuleren groei activiteiten en evenementen voor toerisme en recreatie.	• Evenementen coördinator fungeert als 'spin in het web' voor evenementen organisaties en faciliteert en adviseert. • Ruimte voor professionalisering en voor nieuwe evenementen en activiteiten die de gebiedseigenheid en het aanbod versterken.

Stand Tussenrapportage 2024-II

Herbestemmen voormalige Reichsarbeitsdienst opleidingsbarak tot 'Bevrijdingsmuseum' is van de baan. In overleg met project/projectleider Oorlogserfgoed Eemsdelta wordt naar een alternatief gezocht.

Tussenstand "Wat mag het kosten?"

Programma 3 Economie

	2024	Voordeel/ nadeel
Baten		
Primitieve begroting	1.160	
Verwerkte begrotingswijzigingen	0	
Mutaties tussenrapportage	0	
Saldo na Tussenrapportage	1.160	
Lasten		
Primitieve begroting	3.745	
Verwerkte begrotingswijzigingen	639	
Mutaties tussenrapportage	-100	
Saldo na Tussenrapportage	4.284	
Saldo programma 3	-3.124	N

Mutaties Programma 3

Omschrijving	2024	
	Baten	Lasten
Ontwikkelingen:		
Kosten Delfsail		-100
Totaal mutaties	0	-100

Toelichting mutaties programma 3

Doorbelasting Delfsail

Voor het evenement Delfsail zijn er vanuit de afdeling BORG diverse werkzaamheden uitgevoerd. Om deze reden verlagen we het budget van Delfsail (taakveld 3.4) en verhogen de budgetten op de taakvelden waar deze kosten zijn verantwoord (taakveld 2.1 (€ 69.500) en taakveld 5.7 (€ 30.500), in totaal € 100.000.

Samenvatting mutaties per taakveld programma 3

Taakvelden	2024	
	Baten	Lasten
3.1 Economische ontwikkelingen		
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur		
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		
3.4 Economische promotie (en toerisme)		-100
Totaal mutaties taakvelden	0	-100

Programma 4. Onderwijs

Taakvelden

Het programma onderwijs bestaat uit de volgende taakvelden:

- 4.1 Openbaar basisonderwijs
- 4.2 Onderwijshuisvesting
- 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Thema 2: Verbinding jeugdhulp en onderwijs

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Goede afstemming en samenwerking tussen jeugdhulp en onderwijs.	➤ Schoolmaatschappelijk werk; ➤ Jongerenwerk op het voortgezet onderwijs; ➤ Sociaal team Campus Eemsdelta Groningen; ➤ Structureel overleg onderwijs-jeugd binnen gemeente.
Stand Tussenrapportage 2024-II	
 Schoolmaatschappelijk werk in het primair onderwijs en jongerenwerk in het voortgezet onderwijs lopen. Voor langdurige financiering wachten wij nog op duidelijkheid over de bestemming middelen Nij Begun (Sociale Agenda).	

Thema 6: RMC

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Voorkomen van voortijdig schoolverlaten.	➤ Hulpstructuur bieden voor jongeren in het VO en MBO en de professionals.
Stand Tussenrapportage 2024-II	
 Voor het werken aan een aaneengesloten onderwijs-, ondersteunings- en hulpstructuur voor jongeren voor het primair Voortgezet Onderwijs (VO) en het Middelbaar Beroepsonderwijs (MBO) wordt samen met het mbo een plan gemaakt voor de periode augustus 2025 t/m 2029. In verband met de nieuwe Wet van School naar Duurzaam Werk krijgen de gemeente vanaf 2025 minder middelen terwijl de doelgroep wordt uitgebreid naar 27 jaar. Hierdoor worden (mogelijk) financiële knelpunten verwacht.	

Tussenstand "Wat mag het kosten?"

Programma 4 Onderwijs

	2024	Voordeel/ nadeel
Baten		
Primitieve begroting	4.313	
Verwerkte begrotingswijzigingen	505	
Mutaties tussenrapportage	128	
Saldo na Tussenrapportage	4.947	
Lasten		
Primitieve begroting	10.201	
Verwerkte begrotingswijzigingen	3.922	
Mutaties tussenrapportage	4.139	
Saldo na Tussenrapportage	18.262	
Saldo programma 4	-13.316	N

Mutaties Programma 4

Omschrijving	2024	
	Baten	Lasten
Ontwikkelingen:		
Middelen nieuwkomers onderwijs	138	93
Tijdelijke huisvesting Renn4		435
Brede school Tuikwerd	-10	6
OZB niet woningen		424
Wijziging schoonmaak BS Tuikwerd/Noord		-24
Afrekening huur 2023 Olingertil		-55
Bijdrage IKC Rietpluim		2.307
Toekomstpakket Olingertil		378
Toekomstpakket Opwierde		575
Totaal mutaties	128	4.139

Toelichting mutaties programma 4

Middelen nieuwkomers onderwijs

Vanuit de gemeente Groningen zijn incidentele middelen vanuit de 'Bestuursovereenkomst opvang asielzoekers en Oekraïense ontheemden Groningen' met betrekking tot nieuwkomersonderwijs, schooljaar 2024-2025, ontvangen ter grootte van € 138.000. Een deel van de bijbehorende kosten (€ 45.000) wordt uitgegeven aan activiteiten in programma 8.

Tijdelijke huisvesting Renn4

Voor de tijdelijke huisvesting van Renn4 is in 2024 een budget nodig van € 435.000. Deze kosten kunnen worden gedekt vanuit de reserve onderwijshuisvesting.

Brede school Tuikwerd

Brede School Tuikwerd is in 2024 gesloopt. De verhuizing naar de nieuwe school IKC de Rietpluim heeft op 30 april plaatsgevonden. Als gevolg hiervan zijn de geraamde uitgaven aangepast, zowel in programma 4 alsmede in programma 5 en 8. Ook zijn de huurbaten € 10.000 verlaagd vanwege de nieuwe verhuurcontracten van de nieuwe school. Per saldo blijft er € 37.400 over die ten gunste van de reserve onderhoud gebouwen wordt geboekt.

OZB Campus

De WOZ waarde van de campus is onlangs vastgesteld, daarom is de OZB aanslag 2023 pas in 2024 opgelegd. De OZB lasten voor scholen komen tot en met 2023 ten laste van de Gemeente. De OZB aanslag 2023 voor de campus is € 416.000. De lasten komen op dit programma de baten ten gunste van de algemene dekkingsmiddelen, derhalve budgetneutraal. Vanaf 2024 krijgen scholen geen OZB aanslag meer.

Wijziging schoonmaak BS Tuikwerd/BS Noord

Tot 1 april 2024 werden de volledige gebouwen Brede School Tuikwerd en Brede School Noord schoongemaakt door het werkbedrijf. Vanaf deze datum worden alleen de gymzaal en sporthal nog schoongemaakt. Als gevolg hiervan wordt de doorbelasting van het werkbedrijf van programma 6 naar programma 4 met € 24.000 verlaagd.

Afrekening huur 2023

De te veel betaalde huur 2023 voor de kindcentra Olingertil en Opwierde zijn ontvangen. Dit geeft een voordeel van € 55.000.

Investerings schoolgebouwen (Tuikwerd/Olingertil/Opwierde)

Voor de investeringen in de drie schoolgebouwen (zie ook toelichting in hoofdstuk "investerings") wordt een bedrag onttrokken aan de reserve onderwijshuisvesting. Dit leidt tot een last in programma 4.

Samenvatting mutaties per taakveld programma 4

Taakvelden	2024	
	Baten	Lasten
4.1 Openbaar basisonderwijs		
4.2 Onderwijshuisvesting	-10	4.046
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	138	93
Totaal mutaties taakvelden	128	4.139

Programma 5. Sport, cultuur en recreatie

Taakvelden

Het programma sport, cultuur en recreatie bestaat uit de volgende taakvelden:

- 5.1 Sportbeleid en activering
- 5.2 Sportaccommodaties
- 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
- 5.4 Musea
- 5.5 Cultureel erfgoed
- 5.6 Media
- 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Thema 2: Cultuur

Eigenheid & identiteit

Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
Beeldkwaliteit versterken	➤ Onderzoek naar mogelijkheid percentageregeling bij maatschappelijk vastgoed in de loop van 2024.
Identiteit versterken	➤ Activering van het NPG-project De Ploeg & Amsterdamse school: plan van aanpak met 3 doelstellingen: a. Behoud kwetsbare kunstwerken; b. Vermarkten & digitalisering van het kunst- en erfgoed; c. Educatief programma. ➤ In 2024 worden diverse deelprojecten binnen de doelstellingen uitgevoerd, o.a. in aansluiting op festivals als DelfSail.

Stand Tussenrapportage 2024-II

Het thema identiteit wordt een belangrijke ambitie in de nieuwe cultuurnota vanaf 2025, het onderzoek naar de percentageregeling zal daar onderdeel van worden. Het programma De Ploeg/Amsterdamse School focust zich nu met name op behoud kunstwerken en aansluiting bij festivals.

Tussenstand "Wat mag het kosten?"

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

	2024	Voordeel/ nadeel
Baten		
Primitieve begroting	2.232	
Verwerkte begrotingswijzigingen	753	
Mutaties tussenrapportage	81	
Saldo na Tussenrapportage	3.067	
Lasten		
Primitieve begroting	17.058	
Verwerkte begrotingswijzigingen	2.249	
Mutaties tussenrapportage	993	
Saldo na Tussenrapportage	20.300	
Saldo programma 5	-17.233	N

Mutaties Programma 5

Omschrijving	2024	
	Baten	Lasten
Ontwikkelingen:		
Erfgoedprogramma 2024 – 2025	50	50
Taakstelling kapitaalgoederen		260
Groenbeheer		383
Onderhoud Molenberg		72
Grachten en Vijvers		127
Kosten Delfsail		70
Administratieve wijziging:		
Adm. Wijz. ivm IV3 onjuiste afrek Project	31	31
Totaal mutaties	81	993

Toelichting mutaties programma 5

Erfgoedprogramma 2024-2025

Vanuit de provincie Groningen hebben we een subsidie ontvangen voor de handelingskosten behorende bij het Erfgoedprogramma, ter grootte van € 50.000. Hiervoor worden de baten en lasten voor dit bedrag bijgesteld.

Taakstelling kapitaalgoederen

De geplande bezuiniging BORG voor het jaar 2024 wordt incidenteel gerealiseerd door middel van vrijvallende kapitaallasten en lagere uitgaven binnen het onderhoudsbudget.

In maart 2024 zijn de onderhouds- en investeringsplannen vastgesteld. In de Kadernota 2025 zijn ook de structurele middelen voor onderhoud en investeringen vanaf 2025 beschikbaar. In totaal is het resultaat neutraal, waarbij er voor dit programma een nadeel bestaat van € 260.000.

Groenbeheer

De extra kosten voor het groenbeheer van € 383.000 wordt veroorzaakt door combinatie van indexaties (dit jaar al 11 procent t.o.v. vorig jaar) en meerwerkkosten doordat het areaal beter in beeld is t.o.v. aanvang contract en de noodzakelijke directievoering.

Onderhoud Molenberg

De vervanging van de trekkenwand (€ 35.000) is uitgesteld in afwachting van onderzoek vervangende nieuwbouw, en stond niet gepland voor dit jaar. I.v.m. veiligheid is uitstel vervanging niet mogelijk en noodzakelijk. Dit geldt ook voor de brandmeldinstallatie (€ 37.000). Dit onderhoud van € 72.000 kan worden gedekt doormiddel van egalisatiereserve onderhoud gebouwen.

Grachten en Vijvers

In 2024 zijn eenmalige extra kosten gemaakt voor de uitvoering van het onderhoudsbaggerbestek (€ 37.000). Daarnaast is er voor transport en storkosten baggerslib door ontvangstverplichting waterschap Noorderzijlvest in 2024 €90.000 nodig.

Doorbelasting Delfsail

Voor het evenement Delfsail zijn er vanuit de afdeling BORG diverse werkzaamheden uitgevoerd. Om deze reden verlagen we het budget van Delfsail (taakveld 3.4) en verhogen de budgetten op de taakvelden waar deze kosten zijn verantwoord (taakveld 2.1 (€ 30.500) en taakveld 5.7 (€ 69.500)), in totaal € 100.000.

Toelichting administratieve wijzigingen programma 5

Voor de Specifieke uitkering Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) heeft het CBS nadere richtlijnen uitgegeven over de verdeling van de verschillende onderdelen naar taakvelden. Als gevolg hiervan vinden er een aantal verschuivingen plaats van taakveld 6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen naar taakveld 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie, 5.1 Sportbeleid en activering en 7.1 Volksgezondheid. De verschuiving betreft zowel baten als lasten.

Samenvatting mutaties per taakveld programma 5

Taakvelden	2024	
	Baten	Lasten
5.1 Sportbeleid en activering	31	31
5.2 Sportaccommodaties		
5.3 Cultuurpresentatie c.a.		72
5.4 Musea		
5.5 Cultureel erfgoed	50	50
5.6 Media		
5.7 Openbaar groen en openlucht recr.		840
Totaal mutaties taakvelden	81	993

Programma 6. Sociaal domein

Taakvelden

Het programma sociaal domein bestaat uit de volgende taakvelden:

- 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie
- 6.2 Wijkteams
- 6.3 Inkomensregelingen
- 6.4 Begeleide participatie
- 6.5 Arbeidsparticipatie
- 6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)
- 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+
- 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-
- 6.81 Geëscaleerde zorg 18+
- 6.82 Geëscaleerde zorg 18-

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Thema 1: Sociale visie

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Een brede samenhangende sociale visie waarmee Eemsdelta zich strategisch positioneert in relatie tot de actuele uitdagingen en ontwikkelingen.	➤ Een samenhangende visie schrijven voor het hele sociaal domein.
Stand Tussenrapportage 2024-II Het doel om in 2024 een nieuwe sociale visie te presenteren, wordt niet gehaald. Wel is een begin gemaakt en worden sessies georganiseerd. In 2025 wordt e.e.a. opgeleverd.	

Thema 5. Financiële dienstverlening

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
➤ Voorzieningen overzichtelijker, gebruiksvriendelijker en slimmer samenvoegen en inzetten.	➤ Doorontwikkeling Kansshop (Project naar een merkbaar en meetbaar verschil met het innovatiebudget digitale overheid), door de gebruiksvriendelijkheid voor de inwoners te vergroten en voor de uitvoering te verbeteren; ➤ Doorontwikkeling ketensamenwerking toegang schuldhulpverlening; ➤ De inzet van de VoorzieningenWijzer verder te optimaliseren door aan te sluiten bij natuurlijke events en in bedding in diverse werkprocessen.
➤ Meedoen vergroten en een sociaal netwerk versterken dat ondersteuning biedt.	➤ Effectief en integraal samenwerken en nog meer denken vanuit de inwoner. Samenwerken vanuit de totale keten en de werkprocessen hierop aanpassen zo nodig;

	➤ Samenwerking en subsidierelaties aangaan en optimaliseren met diverse organisaties (bijv. Volwassenfonds sport en cultuur).
➤ De regels zo in te zetten dat ze ook daadwerkelijk werken voor de persoon om wie het gaat.	➤ Om de samenwerking met en de doorstroming van beschermingsbewind te bevorderen zijn we in 2022 gestart met een Pilot beschermingsbewind. In 2024 zetten we deze pilot om in regulier beleid; ➤ We zijn aangesloten bij het project Kansen voor Kinderen van het provinciale programma 'Toukomst'. In 2024 starten we met een aanpak waarbij we stress sensitieve dienstverlening en de doorbraakmethode gaan inzetten.
➤ Minder kijken naar waar iemand recht op heeft maar wat iemand nodig heeft.	➤ Ons beleid aanpassen op de wijzingen vanuit de participatiewet waarbij de menselijke maat en vertrouwen centraal komt te staan; ➤ Zie project Kansen voor Kinderen hierboven; ➤ Nieuw beleidsplan schuldhulpverlening opstellen.

Stand Tussenrapportage 2024-II

😊 Met ketenpartners wordt de Kansshop dit jaar verder ontwikkeld en uitgebreid. Dit verloopt nagenoeg volgens planning.

😊 De aanvraag voor Kansen voor Kinderen is gehonoreerd. Het derde en vierde kwartaal van 2024 wordt gebruikt voor de voorbereiding van implementatie in onze gemeente. Het project zal begin 2025 starten.

😞 Het nieuwe beleidsplan schuldhulpverlening is in voorbereiding. Het is niet gelukt om alle Vkb-gemeenten qua tijdsplanning op één lijn te krijgen. Dat maakt dat in het vierde kwartaal 2024 ons beleidsplan in de raad besproken kan worden.

Thema 7: Inburgering en integratie

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
De inburgeringsplichtigen ontwikkelen zich op het hoogst haalbare taalniveau.	➤ Snelle start Brede intake; ➤ De inburgeringsplichtigen worden begeleid naar de juiste onderwijsinstelling en leerroute; ➤ Inzetten taalstages.
De inburgeringsplichtigen zijn ingeburgerd en geïntegreerd in onze samenleving.	➤ Passende participatieplekken; ➤ Maatwerk oplossing bieden in situaties waar dat nodig is; ➤ Maatschappelijke begeleiding; ➤ Samenwerking in de keten, inzet van vrijwilligers; ➤ Samenwerking met werkgevers; ➤ Extra taalondersteuning.
De statushouders zijn economisch en financieel zelfredzaam.	➤ Werkervaringsplekken bieden om statushouders op de arbeidsmarkt ervaring op te laten doen;

	➤ Training financieel zelfredzaam; ➤ De module MAP en PVT inzetten.
Statushouders krijgen een passende woning aangeboden.	➤ Afstemming met de woningcorporaties, het COA en provincie.

Stand Tussenrapportage 2024-II

Het huisvesten van statushouders blijft een onderwerp, dat met het Rijk wordt besproken. Door de versterkingsopgave is de opgave die er ligt voor Eemsdelta niet te realiseren. We zetten in op vrijstelling hiervoor i.s.m. de toezichthouder de Provincie Groningen die onze opvatting over de haalbaarheid deelt.

Tussenstand "Wat mag het kosten?"

Programma 6 Sociaal domein

	2024	Voordeel/ nadeel
Baten		
Primitieve begroting	33.085	
Verwerkte begrotingswijzigingen	2.145	
Mutaties tussenrapportage	4.007	
Saldo na Tussenrapportage	39.237	
Lasten		
Primitieve begroting	103.620	
Verwerkte begrotingswijzigingen	5.872	
Mutaties tussenrapportage	3.485	
Saldo na Tussenrapportage	112.978	
Saldo programma 6	-73.741	N

Mutaties Programma 6

Omschrijving	2024	
	Baten	Lasten
Ontwikkelingen:		
Extra bijdrage NPG projecten Samenkracht en burgerparticipatie	955	955
Wet inburgering	-174	-162
Mei circ. 2024 Alg uitk. Armoede kinderen		140
Schoonm.kstn huisv Oekraïners (wijziging Taakveld)		
Wmo Budget Mee		-120
Maatwerkverlening HO, BG WMO		-500
Kwijtscheldingsbeleid Afvalstoffenheffing		-50
Kwijtscheldingsbeleid Riool heffing		
Groot onderhoud gebouw werkbedrijf		125
Wijziging schoonmaak BS Tuikwerd/Noord		97
Bijstandsuitkeringen		-500
Uitkeringen IOAW		-310
Loonkostensubsidie		430
Rijksvergoeding BUIG	200	
Doorontwikkeling werkbedrijf	260	265
Onderzoek werkplekken werkbedrijf		350
Administratieve wijziging:		
Overzetten budget opvang Oekraïners ivm fout taakveld	3.106	3.106
Adm. Wijz. ivm IV3 onjuiste afrek Project	-340	-340
Meerkosten Chronisch zieken wijz. taakveld		
Totaal mutaties	4.007	3.485

Toelichting mutaties programma 6

Extra bijdrage NPG projecten Samenkracht en burgerparticipatie

Binnen de afspraken met het NPG bestaat de mogelijkheid om – onder voorwaarden- extra middelen toe te kennen bij reeds gehonoreerde projecten. Dit bedraagt een percentage van 10% in het algemeen of 30% indien er sprake is van gestegen bouwkosten. Voor de projecten Modern Noaberschap, Dorpshuis Loppersum en Bewonersinitiatieven wordt hiervan gebruik gemaakt. De extra lasten worden volledig gedekt uit de NPG middelen. Zie voor de specificatie eveneens hoofdstuk 4.

Wet inburgering

Bij het opstellen van de begroting 2024 was uitgegaan van een hoger aantal statushouders die een leerroute zouden volgen, dan in werkelijkheid het geval is. Hierdoor hebben wij minder uitgaven. Omdat deze activiteiten volledig vergoed worden, dalen de baten met een zelfde bedrag. Alleen de vergoeding voor de Module Arbeidsmarkt & Participatie, het participatieverklaringstraject en de tolken dalen, omdat hier minder gebruik van wordt gemaakt, wat een negatief effect op de begroting heeft van € 12.300.

Meicirculaire

Zoals vermeld in programma "Algemene dekkingsmiddelen" ontvangen wij voor een aantal taken extra middelen. Deze zijn toegevoegd aan de betreffende budgetten.

Schoonmaak locaties Oekraïners door werkbedrijf

De locaties voor opvang Oekraïners worden schoongemaakt door het werkbedrijf. In 2024 waren deze kosten niet geraamd. Per saldo heeft dit een neutraal effect.

WMO MEE

Voor 2024 werd het gehele bedrag ingezet voor dit product. In 2024 hebben we een subsidierelatie voor dit product. Een deel omvat een nieuwe werkwijze. Daarom is voor dit jaar een lagere subsidie ingezet om die werkwijze te kunnen onderzoeken.

WMO (huishoudelijke hulp en begeleiding)

Er is minder gebruik gemaakt van deze regelingen dan vooraf voorzien. Vanwege het open einde karakter van de Wmo, is het lastig te voorspellen op welke manier de vraag zit gaat ontwikkelen. Het is nog niet duidelijk of dit de komende jaren toe gaat nemen in verband met de vergrijzing of niet.

Kwijtscheldingsbeleid (Afvalstoffenheffing en Riool)

Er wordt minder kwijtschelding verleend dan in eerste instantie verwacht. Het voordeel op kwijtschelding afvalstoffenheffing wordt geraamd op € 50.000 (zie ook totale toelichting "Afval" in programma 7). Ook voor het product riolering geldt dat daarop een voordeel ontstaat, waarbij het voordeel ad € 50.000 wordt toegevoegd aan de egalisatievoorziening.

Groot onderhoud gebouw Fivelpoort

De installaties voor het klimaat dienen gedeeltelijk vervangen te worden (€ 100.000). Dit groot onderhoud stond niet gepland voor dit jaar. Door ernstige lekkage zal een deel van de dakbedekking vervangen moeten worden (€ 25.000). Ook dit onderhoud stond niet gepland voor dit jaar. Het onderhoud van € 125.000 kan worden gedekt doormiddel van de egalisatiereserve onderhoud gebouwen.

Wijziging schoonmaak BS Tuikwerd/BS Noord

Tot 1 april 2024 werden de volledige gebouwen Brede School Tuikwerd en Brede School Noord schoongemaakt door het werkbedrijf. Vanaf deze datum worden alleen de gymzaal en sporthal nog schoongemaakt. Dit betekent dat de doorbelasting van het werkbedrijf van programma 6 naar programma 4 en 8 met € 97.000 wordt verlaagd.

Bijstandsuitkeringen

Op dit moment is de inschatting dat we minder gaan uitgeven aan uitkeringen dan begroot. Het aantal verstrekte uitkeringen is stabiel gebleven ten opzichte van 2023, terwijl we rekening hadden gehouden met een stijging.

Uitkeringen IOAW

Omdat er geen nieuwe instroom meer mogelijk is in de IOAW lopen de uitgaven door uitstroom terug. Voor 2024 wordt om deze reden verwacht dat we € 310.000 minder uit zullen geven dan begroot.

Loonkostensubsidie

De inschatting van de begroting 2024 voor de uitgaven van de loonkostensubsidie is te laag geweest. Deze inschatting was gebaseerd op de loonkostensubsidie die rond de 8% van de totaal te ontvangen Rijksvergoeding BUIG is voor onze gemeente. Deze overschrijding is over het hele jaar € 430.000, maar wordt vergoed door het Rijk vanuit de Rijksvergoeding BUIG.

Rijksvergoeding BUIG

Op basis van het Macrobudget van het Rijk blijkt dat de bijdrage voor onze gemeente bijgesteld kan worden ter grootte van € 200.000, hier is ook de loonkostensubsidie in meegenomen.

Doorontwikkeling werkbedrijf

Bij het Werkbedrijf Eemsdelta is een toename te zien in het aantal medewerkers binnen de doelgroepen Afspraakbanen en Nieuw Beschut. Met name de afspraakbanen zijn in het eerste half jaar toegenomen, wat een nadeel over 2024 zal geven van € 275.000. Voor de SW-populatie wordt de uitstroom over 2024 hoger ingeschat dan begroot, wat een voordeel van € 311.000 oplevert. Deze wijzigingen in de doelgroepen veroorzaken ook een verschuiving tussen de resultaten van de verschillende werksoorten. Voor de afdeling verpakken betekent dit een ingeschatte extra omzet van € 160.000 over 2024. Voor deze doorontwikkeling van het werkbedrijf, is een organisatieontwikkelingsplan opgesteld, hiervoor is een budget van € 300.000 vrijgemaakt uit de aanwezige begroting 2024 van het werkbedrijf. Deze kosten gaan gerealiseerd worden in de komende 3 jaren. Tenslotte is er nog een incidentele bate gerealiseerd bij de afdeling schoonmaak. Dit betreft de schoonmaak voor de locaties van de opvang van Oekraïners met betrekking tot 2023, deze was voorgaand jaar niet doorbelast. Alle ingeschatte voor- en nadelen over 2024 bij het Werkbedrijf Eemsdelta leiden op hoofdlijnen uiteindelijk tot een nadelig effect op de begroting 2024 van € 5.000 in de 2^e tussenrapportage.

Onderzoek werkplekken werkbedrijf

Het werkbedrijf krijgt de komende jaren meer mensen binnen van doelgroepen die meer beschutte, prikkelarme werkplekken nodig hebben. We willen graag als eerste stap laten uitzoeken welke veranderingen en aanpassingen nodig zijn om de oude en nieuwe doelgroepen goed te faciliteren, zodat ze binnen ons Werkbedrijf goed kunnen werken en zich goed kunnen ontwikkelen. Daarnaast willen we nieuwe werksoorten binnen halen voor de betreffende doelgroepen. Het onderzoek hiernaar en voor een budget voor kleine aanpassingen is een incidenteel budget nodig van € 350.000.

Toelichting administratieve wijzigingen programma 6

De baten en lasten met betrekking tot de opvang van Oekraïners werden verantwoord op taakveld 1.1 Crisisbeheersing en brandweer. De commissie BBV heeft besloten dat dit met ingang van 2024 onder taakveld 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie verantwoord moet worden. Dit geeft een verschuiving van € 3.106.000 van programma 1 naar programma 6.

Voor de Specifieke uitkering Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) heeft het CBS nadere richtlijnen uitgegeven over de verdeling van de verschillende onderdelen naar taakvelden. Als gevolg hiervan vinden er een aantal verschuivingen plaats van taakveld 6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen naar taakveld 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie, 5.1 Sportbeleid en activering en 7.1 Volksgezondheid. De verschuiving betreft zowel baten als lasten.

De beleidsregels van de Tegemoetkoming chronisch zieken worden gewijzigd en de uitvoering wordt daarom in 2024 verplaatst van het team WMO naar de Kansshop, die valt onder het minimabeleid van team Inkomen. De aan deze regeling verbonden uitgaven vallen daarmee onder een ander taakveld en worden daarom overgezet.

Samenvatting mutaties per taakveld programma 6

Taakvelden	2024	
	Baten	Lasten
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	6.212	6.629
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-2.665	-2.785
6.3 Inkomensregelingen	200	-225
6.4 Begeleide participatie	260	432
6.5 Arbeidsparticipatie		
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)		
6.71a WMO Huishoudelijke Hulp		-250
6.72a WMO Begeleiding		-250
6.71d Maatwerkdienstverlening		-65
6.81a Beschermd Wonen		
6.82a Bescherming jeugd		
Totaal mutaties taakvelden	4.007	3.485

Programma 7. Volksgezondheid en milieu

Taakvelden

Het programma volksgezondheid en milieu bestaat uit de volgende taakvelden:

- 7.1 Volksgezondheid
- 7.2 Riolering
- 7.3 Afval
- 7.4 Milieubeheer
- 7.5 Begraafplaatsen en crematoria

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Thema 4: ruimte voor energie

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Eemsdelta op een duurzame manier van energie voorzien.	➤ Afronden Leidraad zonneparken; ➤ Integraal energiebeleid ontwikkelen (door verbinden van diverse visies en opgaven); ➤ Energiebesparingsprogramma opzetten (gebiedsgericht); ➤ Prioritering gebieden op basis van een afwegingskader (deze bevat onder andere de energie-infrastructuur);
Energietransitie een plek geven in de omgevingsvisie en het omgevingsplan.	➤ Energietransitie meenemen in de opstellen van de visie het plan.

Stand Tussenrapportage 2024-II

De leidraad zonneparken is op een park na afgerond. Het ontwikkelen van integraal energiebeleid is complex evenals het opzetten van het onderliggende programma's. Hiervoor is extra personeel geworven en deze zijn inmiddels gestart maar er is nog geen concrete uitvoering gegeven aan het integraal ontwikkelen van energiebeleid.

Thema 5: klimaat- en energietransitie

Warmtetransitie

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
In 2030 verbruiken we 30% minder aardgas dan in 2019 en zijn er 5.000 woningen van het aardgas af.	➤ Inzet Energiebrigade; ➤ Door ontwikkelen energieloket Eemsdelta; ➤ Onderzoek alternatieven voor aardgas in deelgebieden Eemsdelta; ➤ Invoering regeling Aanpak Aardgasvrij Wonen Eemsdelta; ➤ Samenwerking vorm geven met de energiecoöperaties; ➤ Ontwikkelen gebiedsaanpak (pilot Tuikwerd); ➤ Uitwerking maatregelen duurzaamheid Nij Begun; ➤ Monitoringssysteem opzetten.

Stand Tussenrapportage 2024-II

De energiebrigade is opgezet. Het energieloket Eemsdelta is uitgebreid met informatie voor ondernemers. Er vinden gesprekken plaats met de energiecoöperatie om gezamenlijk te onderzoeken hoe we samen willen en kunnen werken. Er is onderzocht wat een goede technische oplossing kan zijn hoe Tuikwerd van het aardgas af zou kunnen gaan, dit wordt meegenomen in de grotere opgave die we als gemeente hebben in Tuikwerd. Maatregel 29 van Nij Begun wordt momenteel uitgewerkt met als doel deze volgend jaar uit te kunnen rollen. Het monitoringsysteem is opgezet.

Tussenstand "Wat mag het kosten?"

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

	2024	Voordeel/ nadeel
Baten		
Primitieve begroting	19.174	
Verwerkte begrotingswijzigingen	629	
Mutaties tussenrapportage	-301	
Saldo na Tussenrapportage	19.502	
Lasten		
Primitieve begroting	21.615	
Verwerkte begrotingswijzigingen	2.022	
Mutaties tussenrapportage	-49	
Saldo na Tussenrapportage	23.588	
Saldo programma 7	-4.086	N

Mutaties Programma 7

Omschrijving	2024	
	Baten	Lasten
Ontwikkelingen:		
Afboeken boekwaarde riolering	1.042	1.042
Bestemmingsplan Oosterhorn MER		130
CDOKE middelen	-1.265	-1.265
Baten begraafplaatsrechten	-100	
Diverse mutaties Afval	-195	-145
Lagere bijdrage ODG		-120
Milieuleges	-92	
Administratieve wijziging:		
Adm. Wijz. ivm IV3 onjuiste afrek Project	309	309
Totaal mutaties	-301	-49

Toelichting mutaties programma 7

Afboeking bestaande riolering als gevolg van versterkingsopgave

Op diverse locaties in de gemeente wordt de bestaande riolering vervangen tijdens de ingrepen in de openbare ruimte in het kader van de versterkingsopgave. Voor deze nieuwe investeringen zijn de kredieten reeds beschikbaar gesteld. Omdat de bestaande riolering wordt vervangen, dient de resterende boekwaarde te worden afgeboekt. In overeenstemming met hetgeen afgesproken in het handboek inpassingskosten worden deze eenmalige kosten gedekt uit de inpassingskosten.

MER Oosterhorn

Naar aanleiding van het advies van de MER-commissie moet het MER en bestemmingsplan voor Oosterhorn aangepast worden. De hiermee gepaard gaande kosten bedragen € 130.000 extra.

CDOKE middelen

We hebben voor de uitvoering van tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE) een bedrag voor de jaren 2023 en 2024 ontvangen van € 1.850.000. Wij verwachten dat we in totaal € 585.000 uit zullen geven in 2024. De ontvangen middelen kunnen we tot 2 jaar na ontvangst uitgeven. Wij verlagen zowel de baten en lasten met € 1.265.000

Baten begraafplaatsen

Als gevolg van een lager aantal sterfgevallen blijven de opbrengsten achter bij de geraamde opbrengsten.

Diverse mutaties afval

Binnen het product afval doen zich in 2024 verschillende afwijkingen voor die we hieronder toelichten:

Voordeel op huisvuil inzameling	71.000
Nadeel op GFT	-91.000
Nadeel op milieustaats	-60.000
Voordeel op oud papier inzameling	50.000
Voordeel kwijtschelding	50.000
Voordeel kapitaallasten	175.000
Voordeel afwikkelingen kilo's en ledigingen 2023	35.000
Nadeel op inkomsten Diftar	-450.000
Prognose nadeel T2 2024	-220.000

In de begroting was nog geen rekening gehouden met de € 10,-- korting per ton. Hierdoor een voordeel van € 71.000.

Uit doorberekening met huidige gegevens blijkt dat er 25% meer gft wordt aangeboden in 2024. De verwachting is dat er totaal 7.600 ton gft zal worden verwerkt. Hierdoor zal er een tekort ontstaan van € 91.000 voor het afvoeren en verwerken van het gft-afval.

Op inhuur personeel voor de weegbrug en toezicht op de milieustraat komen we ook dit jaar uit op een tekort van ongeveer € 60.000.

De gemeente zorgt voor een garantieprijs voor verenigingen bij de inzameling van oud papier. De papierprijs is afgelopen maanden gestegen. Hierdoor hoeft er naar verwachting minder uitgekeerd te worden aan de verenigingen. We verwachten een voordeel van € 50.000.

Er wordt minder kwijtschelding verleend dan in eerste instantie verwacht. Het voordeel op kwijtschelding afvalstoffenheffing wordt geraamd op € 50.000 (programma 6).

Omdat zowel het Diftar traject als het vervangen van de ondergrondse containers nog niet is afgerond worden er nog geen kapitaallasten gerekend. Het voordeel in 2024 is € 175.000

In de afrekening van de kilo's en ledigingen 2023 zit een voordeel van € 35.000.

Het nadeel op de inkomsten afvalstoffenheffing wordt geschat op € 450.000. De afwijking komt name door een lager aantal aansluitingen waar een aanslag kan worden opgelegd (als gevolg van leegstand) dan begroot. Dit ligt in lijn met 2023, de begroting 2024 was al eerder opgemaakt voordat er zicht was op de uitkomsten van 2023.

Het nadelig saldo zal worden onttrokken aan de betreffende egalisatiereserve. Hiermee is het effect van bovenstaande per saldo neutraal.

Lagere bijdrage omgevingsdienst Groningen

Onze bijdrage aan de ODG zal lager uitvallen dan in eerste instantie is geraamd. De reden hiervoor is dat het begrote bedrag inzake advisering constructieve veiligheid voor een langere periode was begroot dan in werkelijkheid, en hebben we nog een creditnota ontvangen. Totaal voordeel is hierdoor € 120.000.

Milieuleges

De opbrengsten milieuleges blijven achter bij de begroting omdat nog niet alle zaken beoordeeld zijn door de ODG. Ook het aantal blijft achter ten opzicht van onze initiële inschatting. Voorzichtigheidshalve ramen we de baten af met € 92.000.

Toelichting administratieve wijzigingen programma 7

Voor de Specifieke uitkering Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) heeft het CBS nadere richtlijnen uitgegeven over de verdeling van de verschillende onderdelen naar taakvelden. Als gevolg hiervan vinden er een aantal verschuivingen plaats van taakveld 6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen naar taakveld 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie, 5.1 Sportbeleid en activering en 7.1 Volksgezondheid. De verschuiving betreft zowel baten als lasten.

Samenvatting mutaties per taakveld programma 7

Taakvelden	2024	
	Baten	Lasten
7.1 Volksgezondheid	309	309
7.2 Riolering	1.042	1.042
7.3 Afval	-195	-145
7.4 Milieubeheer	-1.357	-1.255
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-100	
Totaal mutaties taakvelden	-301	-49

Programma 8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Taakvelden

Het programma volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing bestaat uit de volgende taakvelden:

- 8.1 Ruimtelijke Ordening
- 8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)
- 8.3 Wonen en bouwen

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Thema 1: herstructurering en stads- en dorpsontwikkeling

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Stads/gebiedsontwikkeling, we geven uitvoering aan de gebiedsagenda.	➤ We verder werken aan het Molenbergplein, na vaststelling van het haalbaarheidsonderzoek, voor het huis van bestuur en cultuur; ➤ We starten met de uitvoering van de Ubbens locatie ca. 95 woningen. ➤ Voor de oude Action locatie, komt er een uitvraag voor een ontwikkelende partij, en ronden we eind 2024 het ontwerp af; ➤ We werken verder aan de transformatie van het oude winkelvastgoed in deelgebied 2, 5 en 7 naar wonen met behulp van het volkshuisvestingsfonds; ➤ Boegkwartier (78 woningen, Lidl en zorgservice) is opgeleverd; ➤ Voor het Buiskoolplein ronden we het ontwerp af. En is er deels gestart met de uitvoering van het wegenpatroon in de Havenstraat, ten behoeve van het Boegkwartier.

Stand Tussenrapportage 2024-II

De financiële middelen voor de begeleiding en uitvoering van het programma Centrumontwikkelingen Zuidoost zijn niet toereikend om alle plannen voor te bereiden en uit te voeren. Gezocht moet worden naar (aanvullende) dekkingsmiddelen. Zie hiertoe ook hetgeen onder geprioriteerde projecten is toegelicht.

Thema 4: gemeentelijk vastgoed

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
De basis op orde.	➤ Inventariseren, analyseren en vastleggen gemeentelijke vastgoedportefeuille met behulp van vastgoed beheer systeem (VBS); ➤ Vaststellen vak- en werkgroepen binnen verschillende afdeling/teams. Inventariseren vastgoed vraag en aanbod per afdeling/teams.
Uitvoeren kerntaken.	➤ Uitvoeren huidig vastgoedbeheer en beleidstaken m.b.t. het gemeentelijk vastgoed; ➤ Uitvoeren MJIP en MJOP's; ➤ Participatie in het accommodatiebeleid verschillende afdelingen/teams; ➤ Dagelijks beheer (serviceteams, assetmanagers, bouwteam, contractmanagement, meldingen).
Verduurzamen vastgoedportefeuille	➤ Het opstellen van een routekaart verduurzaming gemeentelijk vastgoed; ➤ Opstellen strategie energiebesparing.
Aantrekken extra financiële middelen	➤ Betere coördinatie subsidies vanuit de beschikbare middelen.
Stand Tussenrapportage 2024-II	
 Qua uitvoering van de Nota Vastgoed en Vastgoed op Orde liggen we in lijn met de voorgestelde planning. De routekaart verduurzaming gemeentelijk vastgoed loop vertraging op door externe inhuur	

Tussenstand "Wat mag het kosten?"

Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en SV

	2024	Voordeel/ nadeel
Baten		
Primitieve begroting	93.685	
Verwerkte begrotingswijzigingen	14.353	
Mutaties tussenrapportage	865	
Saldo na Tussenrapportage	108.903	
Lasten		
Primitieve begroting	99.013	
Verwerkte begrotingswijzigingen	16.419	
Mutaties tussenrapportage	733	
Saldo na Tussenrapportage	116.164	
Saldo programma 8	-7.261	N

Mutaties Programma 8

Omschrijving	2024	
	Baten	Lasten
Ontwikkelingen:		
Bovenwijkse voorzieningen opwierde	75	75
Mei circ. 2024 Alg uitk. uitvoeringskosten		283
Aanvullende werkzaamheden zorglocaties en BSN	430	430
Middelen nieuwkomers onderwijs		45
Woonzorgvisie (flexpool regeling)	75	75
Kosten vergunningverlening		-120
Sloop brede school Tuikwerd	-5	-58
Wijziging schoonmaak BS Tuikwerd/Noord		-72
Kavelverkopen	290	75
Totaal mutaties	865	733

Toelichting programma 8

Bovenwijkse voorzieningen Opwierde

In de wijk Opwierde in Appingedam wordt binnen de versterkingsopgave gewerkt aan het vervangen van honderden woningen. Om de werkzaamheden op een goede, niet-hinderlijke manier uit te voeren is behoefte aan een parkeerplaats voor auto's van bouwend personeel. Hiertoe dient een terrein gehuurd en ingericht te worden. De kosten bedragen voor de komende twee jaren € 150.000 en kan volledig worden gedekt uit de inpassingskosten.

Meicirculaire

Zoals vermeld in programma "Algemene dekkingsmiddelen" ontvangen wij voor een aantal taken extra middelen. Deze zijn toegevoegd aan de betreffende budgetten.

Aanvullende werkzaamheden zorglocaties en brede school Noord

Voor het gebied van de voormalige brede school Noord, waar zorglocaties gerealiseerd worden, dienen aanvullende kosten gemaakt te worden. Dit betreffen met name saneringskosten en het verbeteren van de kwaliteit van de nieuwe gevel. Deze extra kosten kunnen volledig gedekt worden uit de beschikbare inpassingskosten, specifiek het deel dat aan de zorglocaties is toebedeeld.

Middelen nieuwkomers onderwijs

Een deel van de kosten voor Nieuwkomers Onderwijs (€ 45.000) wordt uitgegeven aan activiteiten in programma 8. Hier staat een vergoeding tegenover die verantwoord wordt in programma 4.

Woonzorgvisie (Flexpool regeling)

Ten behoeve van het opstellen van een woonzorgvisie is vanuit de provincie een aanvullende subsidie ontvangen vanuit de Flexpool regeling ter hoogte van € 75.000.

Kosten vergunningsverlening bouwvergunningen

Door het fluctuerende verloop van de versterkingsopgave alsmede de conjunctuur is er dit jaar minder inzet van vergunningsverleners noodzakelijk geweest.

Sloop brede school Tuikwerd

Brede School Tuikwerd is in 2024 gesloopt. De verhuizing naar de nieuwe school IKC de Rietpluim heeft op 30 april plaatsgevonden. Als gevolg hiervan de geraamde uitgaven aangepast, zowel in programma 4 alsmede programma 5 en 8. Ook zijn de huurbaten € 10.000 verlaagd vanwege de nieuwe verhuurcontracten van de nieuwe school. Per saldo blijft er € 37.400 over die ten gunste van de reserve onderhoud gebouwen wordt geboekt.

Wijziging schoonmaak BS Tuikwerd/BS Noord

Tot 1 april 2024 werden de volledige gebouwen Brede School Tuikwerd en Brede School Noord schoongemaakt door het werkbedrijf. Vanaf deze datum worden alleen de gymzaal en sporthal nog schoongemaakt. Dit betekent dat de doorbelasting van het werkbedrijf van programma 6 naar programma 8 met € 72.000 wordt verlaagd.

Kavelverkopen

De opbrengsten van een aantal kavels in Stedum en een kavel in Loppersum alsmede diverse kleinere percelen geven een meeropbrengst van € 290.000.

De kavels hadden nog een boekwaarde van € 75.000. Deze worden nu ineens afgeboekt en komen ten laste van het resultaat.

Samenvatting mutaties per taakveld programma 8

Taakvelden	2024	
	Baten	Lasten
8.1 Ruimtelijke Ordening		283
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	430	475
8.3 Wonen en bouwen	435	-25
Totaal mutaties taakvelden	865	733

Programma 9. Algemene dekkingsmiddelen

Taakvelden

Het programma algemene dekkingsmiddelen bestaat uit de volgende taakvelden:

- o.5 Treasury
- o.61 OZB woningen
- o.62 OZB niet-woningen
- o.64 Belastingen overig
- o.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds
- o.8 Overige baten en lasten
- o.9 Vpb
- o.10 Mutaties reserves

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Voor dit programma zijn in de begroting geen specifieke beleidsvoornemens erkend.

Tussenstand "Wat mag het kosten?"

Programma 9 Algemene dekkingsmiddelen

	2024	Voordeel/ nadeel
Baten		
Primitieve begroting	151.768	
Verwerkte begrotingswijzigingen	640	
Mutaties tussenrapportage	3.559	
Saldo na Tussenrapportage	155.968	
Lasten		
Primitieve begroting	2.246	
Verwerkte begrotingswijzigingen	-365	
Mutaties tussenrapportage	203	
Saldo na Tussenrapportage	2.084	
Saldo programma 9	153.883	V

Mutaties Programma 9

Omschrijving	2024	
	Baten	Lasten
Ontwikkelingen:		
BTW Teruggaaf Re-integratiekosten 2012/2015	140	
Mei circ. 2024 Alg. Uitkeringen	2.378	
Mei circ. 2024 Alg uitk. Bovent personeel		50
Vrijval Post onvoorzien		-115
Bijstelling voorziening spaarverlof		168
Septembercirculaire 2024 (BTW comp.fonds)	889	
OZB niet woningen	152	
Wijziging maatstaf WOZ		100
	3.559	203
Reservemutaties:		
Wegen: Van reserve naar voorziening	4.972	
Kunstwerken: Van reserve naar voorziening	3.956	
		1.088
Tijdelijke huisvesting Renn4	435	
Brede school Tuikwerd		37
Groot onderhoud gebouw werkbedrijf	125	
Onderhoud klimaat install gemeentehuis	100	
Onderhoud Molenberg	72	
Bijdrage IKC Rietpluim	2.307	
Toekomstpakket Olingertil	378	
Toekomstpakket Opwierde	575	
	12.920	1.125
Totaal mutaties	16.480	1.328

Toelichting programma 9BTW teruggave re-integratiekosten

In de 1e rapportage van 2024 is gerapporteerd dat een extra teruggave BTW werd verwacht over re-integratiekosten over de jaren 2012 tot en met 2015. Het bezwaar is inmiddels afgewikkeld en de totale teruggave, inclusief rentevergoeding, bedraagt € 570.000. Rekening houdende met € 380.000 welke in 2023 is gerapporteerd en een raming van € 50.000 voor 2024, resteert nog een extra bate van € 140.000.

Voor de boekjaren 2021 en 2022 is nog een intern onderzoek naar de btw gaande. Dit zal dit jaar nog leiden tot suppletie-aangiften, maar de resultaten hiervan zijn nog niet bekend en zullen in 2025, na afstemming met de belastingdienst, worden verantwoord.

Algemene uitkering/ meicirculaire 2024

Wij ontvangen meer algemene uitkering gemeentefonds op basis van de Meicirculaire 2024. Per saldo ontvangen wij € 2,3 miljoen meer.

Voor een aantal specifieke onderwerpen ontvangen wij geld wat ook aan die onderwerpen aan budget zal worden toegevoegd. Dit zijn:

- Bommenregeling; € 680.000
- Uitvoeringskosten omgevingswet; € 283.000.
- Armoedebestrijding kinderen € 140.000
- Boventallig personeel: € 50.000
- Onderzoeken werkplekken werkbedrijf € 350.000

Per saldo is er sprake van een incidenteel voordeel van € 875.000.

Onvoorzien

Het saldo van de post onvoorzien valt vrij als gevolg van het feit dat er in 2024 geen bestedingen worden verwacht.

Voorziening verlofsparen

Op basis van een tussentijdse hercalculatie van de voorziening verlofsparen blijkt dat de voorziening dient te worden verhoogd met € 168.000. De belangrijkste reden is dat er op dit moment meer wordt gespaard dan opgenomen. Bij de begroting is rekening gehouden met een nagenoeg gelijke hoeveelheid uren. In Bij het opmaken van de jaarrekening 2024 zal een nieuwe hercalculatie worden gemaakt.

Algemene uitkering - BTW compensatiefonds

De algemene uitkering is op basis van de septembercircularis 2024 toegenomen door een afrekening van de ruimte in het BTW compensatiefonds.

OZB niet woningen

Er is in 2024 nog een aanslag opgelegd over 2023 voor de campus. De reden voor de late aanslag over 2023 is dat de taxatie wat langer heeft geduurd. Met deze opbrengst is geen rekening gehouden in de begroting 2024 en het is dus een meeropbrengst. Het voordeel hiervan valt weg tegen de te betalen OZB aan de VO school (programma 4). Daarentegen valt de opbrengst van de windmolens lager uit (omdat deze later dan verwacht in gebruik zijn genomen).

Per saldo een voordeel van €152.000 op de OZB-niet woningen.

Wijziging maatstaf WOZ

Voorheen werd de inhoud van woningen gebruikt als maatstaf voor de WOZ. Dit is niet meer toegestaan, de inhoud is omgezet naar oppervlakte. Het omzetten van de meeteenheid is veelal een administratieve handeling, in bijzondere gevallen, bijvoorbeeld voor het woninggedeelte van agrarische objecten brengt meerwerk met zich mee waarbij er bezoeken ter plaatse nodig zijn. De incidentele extra kosten hiervoor bedragen €100.000.

Samenvatting mutaties per taakveld programma 9

Taakvelden	2024	
	Baten	Lasten
0.5 Treasury		
0.61 OZB woningen		100
0.62 OZB niet-woningen	152	
0.63 Parkeerbelasting		
0.64 Belastingen overige		
0.7 Algemene uitkeringen gemeentefonds	3.267	
0.8 Overige baten en lasten	140	103
0.9 Vpb		
0.10 mutaties reserves	12.920	1.125
Totaal mutaties taakvelden	16.480	1.328

Programma 10. Overhead

Taakvelden

Het programma overhead bestaat uit de volgende taakvelden:

o.4 Overhead

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

De in de begroting 2023 opgenomen beleidsvoornemens van dit programma liggen op basis van de huidige kennis op schema.

Tussenstand "Wat mag het kosten?"

Programma 10 Overhead

	2024	Voordeel/ nadeel
Baten		
Primitieve begroting	166	
Verwerkte begrotingswijzigingen	315	
Mutaties tussenrapportage	318	
Saldo na Tussenrapportage	799	
Lasten		
Primitieve begroting	22.554	
Verwerkte begrotingswijzigingen	4.102	
Mutaties tussenrapportage	-20	
Saldo na Tussenrapportage	26.636	
Saldo programma 10	-25.838	N

Mutaties Programma 10

Omschrijving	2024	
	Baten	Lasten
Ontwikkelingen:		
Onderzoek en beleidsvorming fiscaliteit		50
Personeel	318	-282
Automatisering en systeembeheer		-58
Onderhoud tractie		60
Saneringskosten zoutloods		110
Onderhoud klimaat install gemeentehuis		100
Totaal mutaties	318	-20

Toelichting mutaties programma 10

Onderzoek en beleidsvorming fiscaliteit

Op het gebied van fiscaliteit is aanzienlijke vooruitgang geboekt. Zo hebben we in 2024 de bezwaren tegen re-integratiekosten afgewikkeld, zijn we gestart met het ontwikkelen van een fiscaal beleidsplan en beleid, voeren we onderzoeken uit naar de correcte toepassing van BTW en verstrekken voor we talrijke fiscale adviezen aan projectmanagers voor een correcte uitvoering van projecten. Voor deze gespecialiseerde taken wordt vaak om fiscaal advies en ondersteuning verzocht, dit bedraagt € 50.000.

Personeel

Op het personeelsbudget ontstaat in 2024 een voordeel ad € 500.000.

Dit wordt met name veroorzaakt doordat er binnen de gemeente verschillende vacatures later of niet zijn vervuld, alsmede het feit dat we meer uitkeringen voor zwangerschapsverlof en ouderschapsverlof ontvangen hebben. Ook hebben we voor meer mensen een detacheringsvergoeding ontvangen. Daarentegen is er sprake van meer kosten in het kader van het vormgeven van het arbobeleid en aanpalende wettelijke verplichtingen zoals werkplekonderzoeken en arbeidsdeskundige inzet.

Automatisering en systeembeheer

Er resteert op de post automatisering en systeembeheer een bedrag van € 58.000. Het budget voor de doorontwikkeling van de website zal niet volledig worden benut in 2024. Hiernaast vallen de kosten voor de printers lager uit door aanpassing van het contract.

Onderhoud tractie

In verband met lange levertijden van onze nieuwe tractie nemen onderhoudskosten toe. Wij verwachten een overschrijding van rond de € 60.000 op de onderhoudskosten (taakveld 2.1). Door de lange levertijden hebben wij daarentegen een voordeel op de afschrijvingslasten. Dit voordeel bedraagt eveneens circa € 60.000, maar wordt op een ander taakveld verantwoord (taakveld 0.4).

Saneringskosten zoutloods

Onlangs is bij een milieucontrole door de Omgevingsdienst Groningen geconstateerd dat de vloer van de zoutloods op het gemeentewerfterrein in slechte staat verkeert en de kans aanwezig is dat dit een bodemverontreiniging heeft veroorzaakt. Een uitgevoerd verkennend (en nader) bodemonderzoek heeft dit vermoeden bevestigd. Onder en rond de zoutloods is sprake van sterke verontreiniging met chloride en cyanide in grond en grondwater. Aangezien de verontreiniging na 1987 is veroorzaakt, de grens voor 'historische gevallen', is er sprake van zorgplicht. Dat houdt in dat de verontreiniging zo veel als redelijkerwijs mogelijk moet worden verwijderd. De kosten bedragen € 110.000.

Onderhoud gemeentehuis

De installaties voor het klimaat in Delfzijl dienen gedeeltelijk vervangen te worden. Dit groot onderhoud stond niet gepland voor dit jaar. Het onderhoud kan worden gedekt door middel van de egalisatiereserve onderhoud gebouwen.

Samenvatting mutaties per taakveld programma 10

Taakvelden	2024	
	Baten	Lasten
0.4 Overhead	318	-20
Totaal mutaties taakvelden	318	-20

4 Investerings en projectramingen

Hieronder worden enkele mutaties in investeringen toegelicht. Deze mutaties hebben geen gevolgen voor de exploitatie over 2024.

Mutaties Investerings (x 1.000)		
Omschrijving	Baten	Lasten
Warmtenet Loppersum	127	127
Raadzaal Delfzijl		65
Grondstoffenbeleid	-	100
Ondergrondse containers		193
Niet actief beveiligde overwegen	246	246
Afronding RENN4	581	581
Toekomstpakket Olingertil	569	569
Toekomstpakket Opwierde	575	575
NAM bijdrage Rietpluim	2.307	
	4.405	2.256

Warmtenet Loppersum

Voor het bestaande project Warmtenet Loppersum is een aanvullend subsidie ontvangen ad € 126.800. Hiervoor wordt de bijbehorende investering voor het ontvangen bedrag verhoogd (lasten en baten).

Raadzaal Delfzijl

De raadszaal in Delfzijl is opgeknapt. Een deel van de kosten kan worden gedekt binnen de begroting van de raad. Ook zal het meubilair van de raadszaal worden vervangen. Deze kosten zullen moeten worden geactiveerd en over meerdere jaren worden afgeschreven. De aanvullende structurele lasten kunnen worden opgevangen binnen het budget van de raad.

Grondstoffen beleid

Er zal voor 2024 maar ongeveer € 70.000 nodig zijn voor voorlichtings- en communicatieactiviteiten, ook zijn de software kosten lager dan begroot. Hierdoor is er een voordeel op de investering van € 100.000.

Ondergrondse containers Grondstoffenbeleid

Het plaatsen van ondergrondse containers en gft-zuilen is nagenoeg afgerond maar de kosten zijn hoger dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door:

- Prijsstijgingen voor materialen;
- Verplicht extra archeologisch bodemonderzoek door nieuwe wet- en regelgeving (o.a. Omgevingswet);
- Extra kosten door ligging en aanpassing ondergrondse kabels en leidingen.

Uit doorberekening met huidige gegevens verwachten we een overschrijding van € 193.000.

Niet actief beveiligde overwegen (spoorovergang Loppersum)

Uitbreiding van de projectscope van het 'Niet actief beveiligde overgangen' project, met het aanleggen van een beveiligde voetgangersoversteek aan de Molenweg te Loppersum.

Op basis van de opgestelde kostenraming dient de gemeente voor de aanleg van de spoorwegovergang € 246.000,- bij te dragen. Deze bijdrage wordt volledig extern gefinancierd, en is opgebouwd uit:

Een bijdrage van € 123.000,- vanuit inpassingskosten door Aardbevingen de Baas;

Een bijdrage van € 123.000,- vanuit provincie Groningen als subsidie t.b.v. verkeersveiligheid.

Voorwaarde van deze bijdragen is dat de gelden alleen ingezet mogen worden voor spoorwegovergang Molenweg Loppersum.

Afronding RENN4

Voor de afronding van de Renn4 is bij de eerste Tussenrapportage 2024 een exploitatiebedrag beschikbaar gesteld van € 580.000.

Naast het exploitatie bedrag is er voor de afronding ook een investeringsbedrag van € 581.000 benodigd. De investering kan voor € 481.000 worden gedekt uit een reeds bijdrage van het Rijk. En voor € 100.000 uit de inpassingkosten. Het betreft dus een wijziging zonder financieel effect voor de (meerjaren)begroting.

Toekomstpakket Olingertil

De versterking van de Olingertil is inmiddels uitgevoerd door de NCG. Voor de uitvoering van het Toekomstpakket brengt de NCG, conform afspraak, nu € 569.000 in rekening bij de gemeente. Deze kosten kunnen worden gedekt door de een onttrekking uit de reserve onderwijstransitie (€ 378.000) en de NPG (€ 191.000).

Toekomstpakket Opwierde

De versterking van de Opwierde is inmiddels uitgevoerd door de NCG. Voor de uitvoering van het Toekomstpakket brengt de NCG € 575.000 in rekening bij de gemeente. Deze kosten kunnen worden gedekt door een onttrekking uit de reserve onderwijstransitie

NAM Bijdrage Rietpluim

De bijdrage van de SOK Scholenprogramma is de afgelopen jaren in verschillende tranches uitbetaald. Voor de dekking van de investeringen van het gebouw de Rietpluim is de SOK bijdrage in de reserve gestort. Nu de financiële afwikkeling plaatsvindt kan er € 2.307.400 tgv IKC de Riepluim uit de reserve onderwijshuisvesting worden onttrokken

Projectramingen

NPG projecten

Vanuit de risicoreservering binnen het trekkingsrecht van het NPG heeft de gemeente voor een aantal projecten aanvullende middelen beschikbaar gesteld, primair vanwege prijsstijgingen.

Voor deze projecten worden de baten en lasten voor 2024 verhoogd.

Dit betreffen de volgende projecten en bijbehorende programma's:

Naam project	Bedrag	Nr programma
Dorpshuis Loppersum	700.000	6
Modern Noaberschap	105.000	6
Bewonersinitiatieven	150.000	6
	955.000	

5 Eemsdelta in Balans

Inleiding

Om de begroting 2021-2024 structureel sluitend te krijgen, is een pakket aan bezuinigingen vastgesteld onder de noemer *Eemsdelta in Balans*. Afgesproken is dat drie keer per jaar de voortgang van de bezuinigingen gemonitord wordt. Dat gebeurt na 4 maanden in de eerste tussenrapportage, na 8 maanden in de tweede tussenrapportage en na afloop van het jaar in de jaarrekening.

Onderstaand het totale bedrag (in euro's) per jaar aan bezuinigingen.

	2021	2022	2023	2024	2025
TOTAAL BEZUINIGINGEN	2.844.300	5.513.500	8.318.950	8.985.650	9.195.650

De besparingsmaatregelen zijn geclassificeerd in risiconiveaus 1 tot en met 5. Waarbij niveau 1 een maatregel is die zonder veel moeite zeer waarschijnlijk een besparing oplevert en bij niveau 5 de complexiteit van de besparing groter is. Daarom is voor besparingen van categorie 5 ook een plan van aanpak uitgewerkt. Elke besparingsmaatregel heeft een eigenaar die aangeeft welke acties (inclusief mijlpalen en mogelijke risico's) noodzakelijk zijn om de besparing te kunnen realiseren.

Monitoring

Periodiek lichten de eigenaren van de besparingsmaatregelen de voortgang toe in gesprekken met Clusterdirecteur, Financieel adviseur en Businesscontroller. Deze voortgangsgesprekken zijn georganiseerd per cluster. Bij de gemeente Eemsdelta kennen we de clusters Mens & Maatschappij (M&M), Fysieke Leefomgeving & Economie (FL&E) en Interne & Externe Dienstverlening (I&ED). Als een bezuiniging binnen een cluster niet wordt gerealiseerd dan is het in eerste instantie de bedoeling dat het cluster met een alternatief voorstel voor een bezuiniging komt. Uiteraard dient dit alternatief dan wel gedeeld te worden met het college.

In 2024 is de totale bezuiniging € 9,0 miljoen. Hiervan is al € 8,3 miljoen structureel gerealiseerd. Ten opzichte van de gerealiseerde bezuinigingen van 2023 is dat voor dit jaar een extra bezuinigingsopgave van € 0,7 miljoen. Daar waar de afzonderlijke besparingen niet behaald worden, zullen aanvullende lagere kosten of hogere baten voor een positief effect moeten zorgen.

Bezuinigingen met risiconiveaus 1 tot en met 3

Voor 2024 is de bezuinigingsopgave voor deze risiconiveaus € 0,1 miljoen (voornamelijk te realiseren in het cluster M&M bij Wmo). De verwachting is dat M&M de begroting 2024 realiseert en daarmee deze bezuinigingen.

Bezuinigingen met risiconiveaus 4 & 5

Voor de bezuinigingen die geclassificeerd zijn in risiconiveau 4 en 5 (totaal in 2024 € 0,6 miljoen), wordt uitgebreid gekeken naar de voortgang. Voor M&M is de besparing € 0,1 miljoen (Jeugd & Welzijn), voor FL&E € 0,4 miljoen (Openbare ruimte en Sportaccommodaties) en voor I&ED € 0,1 miljoen (IT).

Jeugd & Welzijn

De uitgaven voor Jeugd & Welzijn liggen iets achter op de begroting, maar zullen naar verwachting geen overschrijding opleveren voor 2024.

Openbare ruimte

De geplande bezuiniging wordt incidenteel gerealiseerd door middel van vrijvallende kapitaallasten en lagere uitgaven binnen het onderhoudsbudget. Vanaf 2025 is deze bezuiniging structureel opgelost, doordat dit verwerkt is in de -bij de kadernota 2025 beschikbaar gestelde - budgetten voor de diverse meerjarige onderhouds- en investeringsplannen openbare ruimte.

Sportaccommodaties

De structurele invulling moet vormgegeven worden binnen het momenteel in ontwikkeling zijnde vastgoedbeleid binnen onze gemeente. Dit in samenwerking met het cluster M&M.

IT

De IT-uitgaven zijn in lijn met de begroting en zullen naar verwachting geen overschrijding opleveren voor 2024.

Samenvattend is de verwachting dat de besparingen van Eemsdelta in Balans van 2024 gerealiseerd of gecompenseerd worden.

6 Bijlagen

Bijlage 6.1 Samenvatting mutaties taakvelden

In onderstaand overzicht is het verloop van de budgetten per taakveld opgenomen.

Taakveld en thandata	Primitieve begroting 2024			Mutaties 2024 - reeds besloten		Mutaties 2024 - effect T2 rapportage		Mutaties 2024 - totaal		Begroting 2024 na Tussenrapportage		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo
0. Bestuur en ondersteuning	159.135	32.703	126.432	31.494	21.200	16.899	1.236	48.393	22.436	207.528	55.139	152.389
0.1 Bestuur	1	3.005	-3.004	-	105	-	-108	-	-3	1	3.002	-3.001
0.2 Burgerzaken	597	1.677	-1.080	-	-	101	36	101	36	698	1.713	-1.015
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0.4 Overhead	166	22.554	-22.389	315	4.102	318	-20	633	4.082	799	26.636	-25.838
0.5 Treasury	5.227	224	5.003	548	-365	-	-	548	-365	5.775	-141	5.916
0.61 OZB woningen	7.648	1.283	6.365	-	-	-	100	-	100	7.648	1.383	6.265
0.62 OZB niet-woningen	12.168	365	11.804	700	-	152	-	852	-	13.020	365	12.656
0.63 Parkeerbelasting	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0.64 Belastingen overig	240	135	105	-	-	-	-	-	-	240	135	105
0.7 Algemene uitkering c.a.	126.389	-	126.389	-608	-	3.267	-	2.659	-	129.048	-	129.048
0.8 Overige baten en lasten	97	226	-129	-	-	140	103	140	103	237	329	-92
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-	14	-14	-	-	-	-	-	-	-	14	-14
0.10 Mutaties reserves	6.603	3.221	3.382	30.539	17.358	12.920	1.125	43.460	18.483	50.062	21.704	28.359
0.11 Resultaat	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1. Veiligheid	9.112	14.610	-5.498	-	164	-2.516	-1.781	-2.516	-1.617	6.596	12.993	-6.397
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-	3.343	-3.343	-	100	-3.106	-3.106	-3.106	-3.006	-3.106	337	-3.443
1.2 Openbare orde en veiligheid	9.112	11.267	-2.155	-	64	590	1.325	590	1.389	9.702	12.656	-2.954
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	1.627	15.019	-13.392	452	1.868	145	7.586	597	9.454	2.224	24.473	-22.250
2.1 Verkeer en vervoer	1.516	14.631	-13.114	184	1.299	145	7.586	329	8.885	1.845	23.516	-21.671
2.2 Parkeren	2	36	-34	-	200	-	-	-	200	2	236	-234
2.3 Recreatieve havens	36	144	-108	268	268	-	-	268	268	304	412	-108
2.4 Economische havens en waterwegen	-	122	-122	-	101	-	-	-	101	-	223	-223
2.5 Openbaar vervoer	73	86	-14	-	-	-	-	-	-	73	86	-14
3. Economie	1.160	3.745	-2.585	-	639	-	-100	-	539	1.160	4.284	-3.124
3.1 Economische ontwikkeling	-	21	-21	-	30	-	-	-	30	-	51	-51
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	545	848	-303	-	500	-	-	-	500	545	1.348	-803
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	21	50	-29	-	-	-	-	-	-	21	50	-29
3.4 Economische promotie	594	2.825	-2.231	-	109	-	-100	-	9	594	2.834	-2.240
4. Onderwijs	4.313	10.201	-5.888	505	3.922	128	4.139	633	8.061	4.947	18.262	-13.316
4.1 Openbaar basisonderwijs	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.2 Onderwijshuisvesting	1.193	5.193	-4.000	505	3.877	-10	4.046	495	7.923	1.688	13.116	-11.428
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	3.120	5.008	-1.888	-	45	138	93	138	138	3.258	5.146	-1.888
5. Sport, cultuur en recreatie	2.232	17.058	-14.826	753	2.249	81	993	835	3.242	3.067	20.300	-17.233
5.1 Sportbeleid en activering	842	1.342	-499	-	305	31	31	31	336	874	1.678	-804
5.2 Sportaccommodaties	656	4.357	-3.701	-	415	-	-	-	415	656	4.772	-4.116
5.3 Cultuurpresentatie c.a.	-	2.350	-2.350	-	370	-	72	-	442	-	2.792	-2.792
5.4 Musea	77	350	-273	-	56	-	-	-	56	77	406	-329
5.5 Cultureel erfgoed	99	246	-147	100	159	50	50	150	209	249	455	-206
5.6 Media	72	1.149	-1.077	47	47	-	-	47	47	119	1.196	-1.077
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	486	7.266	-6.780	606	897	-	840	606	1.737	1.093	9.003	-7.910
6. Sociaal domein	33.085	103.620	-70.535	2.145	5.872	4.007	3.485	6.152	9.358	39.237	112.978	-73.741
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.613	7.544	-5.931	2.000	2.971	6.212	6.629	8.212	9.600	9.825	17.144	-7.320
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	2.697	7.502	-4.805	-	-	-2.665	-2.785	-2.665	-2.785	32	4.717	-4.685
6.3 Inkomensregelingen	24.724	36.639	-11.915	-	1.313	200	-225	200	1.088	24.924	37.727	-12.803
6.4 Begeleide participatie	2.239	13.084	-10.846	-	501	260	432	260	932	2.499	14.017	-11.518
6.5 Arbeidsparticipatie	-	1.394	-1.394	145	474	-	-	145	474	145	1.867	-1.722
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	14	3.335	-3.321	-	-	-	-	-	-	14	3.335	-3.321
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.71a Huishoudelijk hulp (WMO)	368	5.775	-5.407	-	-50	-	-250	-	-300	368	5.475	-5.107
6.71b Begeleiding (WMO)	-	5.016	-5.016	-	-200	-	-250	-	-450	-	4.566	-4.566
6.71c Dagbesteding (WMO)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.71d Overige maatwerkarrangementen (WMO)	-	173	-173	-	50	-	-65	-	-15	-	158	-158
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.72a Jeugdhulp begeleiding	-	4.971	-4.971	-	-500	-	-	-	-500	-	4.471	-4.471
6.72b Jeugdhulp behandeling	-	390	-390	-	-	-	-	-	-	-	390	-390
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	-	2.611	-2.611	-	-	-	-	-	-	-	2.611	-2.611
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	-	782	-782	-	700	-	-	-	700	-	1.482	-1.482
6.73a Pleegzorg	-	1.111	-1.111	-	-	-	-	-	-	-	1.111	-1.111
6.73b Gezinsgericht	-	1.255	-1.255	-	-	-	-	-	-	-	1.255	-1.255
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	-	3.275	-3.275	-	-	-	-	-	-	-	3.275	-3.275
6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	-	4.123	-4.123	-	-	-	-	-	-	-	4.123	-4.123
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	-	1.000	-1.000	-	-	-	-	-	-	-	1.000	-1.000
6.74c Gesloten plaatsing	-	362	-362	-	-	-	-	-	-	-	362	-362
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.81a Beschermde wonen (WMO)	1.226	1.226	-	-	512	-	-	-	512	1.226	1.738	-512
6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	205	836	-631	-	-	-	-	-	-	205	836	-631
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.82a Jeugdbescherming	-	970	-970	-	103	-	-	-	103	-	1.073	-1.073
6.82b Jeugdreclassering	-	245	-245	-	-	-	-	-	-	-	245	-245
7. Volksgezondheid en milieu	19.174	21.615	-2.441	629	2.022	-301	-49	328	1.973	19.502	23.588	-4.086
7.1 Volksgezondheid	187	2.326	-2.139	-	-	309	309	309	309	496	2.635	-2.139
7.2 Riolering	5.678	4.471	1.207	-	-	1.042	1.042	1.042	1.042	6.719	5.512	1.207
7.3 Afval	7.569	5.906	1.663	-340	60	-195	-145	-535	-85	7.035	5.821	1.214
7.4 Milieubeheer	5.450	7.871	-2.421	916	1.962	-1.357	-1.255	-441	707	5.009	8.579	-3.569
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	290	1.042	-751	53	-	-100	-	-47	-	244	1.042	-798
8. Vhv, RO en stedelijke vernieuwing	93.685	99.013	-5.328	14.353	16.419	865	733	15.218	17.151	108.903	116.164	-7.261
8.1 Ruimtelijke Ordening	-	2.390	-2.390	-	1.278	-	283	-	1.561	-	3.951	-3.951
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)	3.827	3.866	-39	11.539	11.539	430	475	11.969	12.014	15.796	15.880	-84
8.3 Wonen en bouwen	89.858	92.757	-2.899	2.814	3.602	435	-25	3.249	3.577	93.107	96.334	-3.226
Totaal	323.523	317.584	5.939	50.332	54.354	19.308	16.243	69.639	70.597	393.162	388.181	4.981

Bijlage 6.2 Rapportage geprioriteerde projecten

Inleiding

Gemeente Eemsdelta markeert projecten of programma's als geprioriteerd, wanneer deze aan een mix van criteria voldoen. Deze criteria bestaan uit bestuurlijke en organisatorische complexiteit, budgettaire beslag, complexiteit bij uitvoering en de impact op de omgeving. De gemeenteraad is geïnformeerd over de projecten met de status geprioriteerd.

De regeling grote projecten verlangt dat de gemeenteraad in de 2e tussenrapportage wordt geïnformeerd over de voortgang van de geprioriteerde projecten. Deze rapportage geeft daar invulling aan door eerst de algemene bevindingen te presenteren. Vervolgens wordt - inclusief een inschatting van de algehele status - een overzicht gegeven van de geprioriteerde projecten. Dit inzicht is ontleend aan een statusoverzicht per project voor de aspecten algemeen, geld, tijd en risico's. Deze rapportage wordt afgesloten met dit statusoverzicht, waarbij een toelichting op de afwijkingen is gegeven.

Deze rapportage is opgesteld en besproken in de periode juli/augustus en gaat in op de stand van zaken rond 1 juli 2024. Hierdoor kan ten tijde van de behandeling van de T2-rapportage in de raadsvergadering de inhoud op punten ingehaald zijn door de tijd.

Geprioriteerde projecten

De gemeente Eemsdelta heeft 11 projecten als geprioriteerd gekenmerkt. Ten opzichte van de rapportage in 2023 is 1 project aan de lijst toegevoegd, namelijk het Volkshuisvestingsfonds. Daarnaast is het project Boegkwartier (Wonen met een plus) afgerond en uit de lijst met geprioriteerde projecten gehaald.

De 11 opgenomen projecten, zijn inclusief de algehele status in tabel 1 opgenomen. Deze status is ingevuld op basis van de kleuren van een stoplicht¹.

Project	Status 2023	Status 2024
Centrum Zuid Oost		
Zandplatenbuurt Zuid		
Versterkingsopgave Opwierde Zuid		
Zandplatenbuurt Noord (batch 1588 Delfzijl)		
Volkshuisvestingsfonds	n.v.t.	
Scholentransitie primair onderwijs		
Ontwikkeling Eendrachtterrein		
Perspectief locaties		
Scholentransitie voortgezet onderwijs (Campus)		
Versterkingsopgave Opwierde Noord en Midden		
Aardgasvrije wijken		

Tabel 1: geprioriteerde projecten inclusief algehele status

¹ Groen betekent op koers. Oranje staat voor op koers en bijsturing op een of meerdere aspecten nodig. Rood betekent dat een of meerdere aspecten niet worden gehaald, bijsturing om het project op schema af te ronden is dringend nodig.

Algemene bevindingen

Ten opzichte van 2023 zijn voor een tweetal projecten de projectresultaten verbeterd. Ook geldt dat er voor één project ontwikkelingen zijn die we in beeld hebben. Deze ontwikkelingen betreffen externe omstandigheden, die niet direct beïnvloedbaar zijn door de gemeente Eemsdelta maar die we wel kritisch blijven volgen. De hoge energieprijzen, prijsstijgingen voor grondstoffen en een stevige algehele inflatie hebben gezorgd voor een grote impact op de realisatiekosten van programma's en projecten.

Het risico dat door deze prijsstijgingen de projectdoelstellingen niet meer gehaald worden is deels afgedekt door het treffen van reserves en reserveringen binnen de betreffende projecten. Daarnaast zien we ook dat de begrote opbrengsten van sommige projecten (denk aan verkoop van gronden en vastgoed) onder druk komen te staan. Stijgende hypotheekrente en een dalend consumentenvertrouwen zorgt dat de markt voor nieuwbouwkavels en vastgoed terug loopt.

Voor de geprioriteerde projecten wordt per project de risico's gemonitord en waar nodig actie ondernomen.

Overzicht per geprioriteerd project

Dit onderdeel van de rapportage bevat per geprioriteerd project een statusoverzicht voor de aspecten algemeen, geld, tijd en risico's. Ook deze status is ingevuld op basis van de kleuren van een stoplicht. Voor de aspecten waar het stoplicht niet op groen staat, is de afwijking toegelicht.

Centrum Zuid Oost			
Algemeen	Geld	Tijd	Risico's
Toelichting op afwijkingen			
<i>Algemeen</i> De doelstelling is een centrum voor Delfzijl te realiseren waar mensen graag zijn: een voorzieningenstructuur die ruimte biedt aan meer groen, een divers woningaanbod en veilige fiets- en wandelroutes. Sinds december 2018 is hierover het gesprek met de bewoners en wordt invulling gegeven aan de plannen. Na het vaststellen van de gebiedsagenda in de raad van juli 2019, is begonnen met de ontwikkeling van het nieuwe cultuurcluster aan het plein de Molenberg. Daaropvolgend is het haalbaarheidstraject door Ryse rondom het Huis van Cultuur en Bestuur uitgevoerd en inmiddels afgerond. College en raad hebben in februari 2024 ingestemd om de vervolgstappen rondom deze opgave verder uit te laten werken door een separate ingerichte projectorganisatie Huis Cultuur en Bestuur.. Na de zomer van 2019 is ook begonnen met de verdere uitwerking van deelgebieden Buiskoolplein, Nieuweweg, Ubbens- en Actionlocatie en is de verbinding gemaakt met het project Het Boegkwartier (Wonen met een PLUS). In 2023 is een nieuw deelgebied 'Oude Schans' toegevoegd. Op dit cluster van panden is de wet voorkeursrecht gemeente gevestigd met doel deze panden te slopen en de locatie invulling te geven als openbare ruimte. Door boven genoemde ontwikkelingen wordt het programma Centrum Zuidoost op dit moment financieel herijkt, waarbij een afweging wordt gemaakt of en zo ja in welke vorm het programma verder wordt doorgezet.			

Geld

De huidige stand van zaken laat een tekort zien op het budget zoals dat voor Centrum Zuidoost bepaald is. Het volledige budget is besteed en wordt overschreden met € 56.000. Zoals aangegeven vindt binnenkort een herijking van de plannen plaats die vallen onder Centrum Zuidoost.

Tijd

Binnenkort vindt er een herijking plaats van alle plannen die binnen het project centrum Zuidoost vallen. Afhankelijk van de impact daarvan, kan dit leiden tot een gewijzigde planning. Per saldo loopt het programma wel uit de tijd ten opzichte van de oorspronkelijke planning.

Zandplatenbuurt Noord (batch 1588 Delfzijl)			
Algemeen	Geld	Tijd	Risico's
Toelichting op afwijking			
Risico's De eerste eigenaren die naar een andere woning zijn verhuist waren bewoners die graag wilden verhuizen: om er vanaf te zijn, of juist omdat ze het zagen als een positieve stap. Vaak waren dit ook eigenaren die door de destijds gunstige hypotheekrentemarkt en de lage bouwpreizen een stap konden maken in hun wooncarrière vanuit het bouwbudget. De eigenaren die nu nog moeten verhuizen zitten in een andere situatie: de hypotheekrente is stevig gestegen en de prijzen van bouwmaterialen zijn fors omhoog gegaan, waardoor mensen minder welwillend tegenover het bouwen van een nieuwe woning staan. Eigenaren kunnen niet zo eenvoudig meer een stap in hun wooncarrière maken of vertrouwen er niet op dat ze een vergelijkbare woning kunnen kopen. Dit kan er toe leiden dat eigenaren niet meer (willen) verhuizen. Een extra nadeel daarvan kan zijn dat eigenaren niet langer geïnteresseerd zijn in een andere type woning om risico's te vermijden. Dit kan er voor zorgen dat de beoogde kwaliteitssprong van de perspectieflocaties (meer variatie in typologie en prijsklassen) onder druk komt te staan. Om dit te voorkomen zorgen we voor goede informatievoorziening via de bewonersbegeleiding, een informatiemap en regelmatige afstemming met de bewonersvereniging. Daarnaast benutten we de mogelijkheid voor aanvragen bij het risicofonds, om te garanderen dat eigenaren over kunnen stappen naar een vergelijkbare woning - ongeacht de marktsituatie of de indexatie. Mocht het projectbudget onvoldoende blijken voor uitvoering van de regeling, dan bieden de bestuurlijke afspraken zicht op aanvullende dekking vanuit het Rijk.			

Zandplatenbuurt Zuid			
Algemeen	Geld	Tijd	Risico's
Toelichting op afwijking <i>Risico's</i> Zie Zandplatenbuurt Noord			

Scholentransitie primair onderwijs			
Algemeen	Geld	Tijd	Risico's
Toelichting op afwijking <i>Tijd</i> Binnen de transitie moeten de volgende projecten nog worden afgerond: Kindcentrum de Rietpluim in Tuikwerd is op 6 mei 2024 opgeleverd en in gebruik genomen. De oude school is voor de zomervakantie gesloopt en per 1 juli 2024 is gestart met de realisatie van de tijdelijke huisvesting voor de ISK leerlingen die nu nog in de Farmsumerborg zijn gehuisvest. De verwachting is dat alle werkzaamheden op deze locatie in het 4 ^e kwartaal 2024 zijn afgerond. Kindcentrum Hiliglo in Holwierde en de aanpassing RENN4 naar definitieve sloop tijdelijke huisvesting is in voorbereiding en heeft enige vertraging opgelopen door knelpunten m.b.t. grondaankoop. De koopakte is ondertussen ondertekend. De uitvoering start in oktober 2024 en het nieuwe Kindcentrum zal medio maart 2025 opgeleverd worden en in gebruik genomen worden.			

Versterkingsopgave Opwierde Zuid			
Algemeen	Geld	Tijd	Risico's
Toelichting op afwijking <i>Tijd</i> In overleg met NCG en de aannemer zijn de bouwkundige en infrastructurele werkzaamheden bij de "vliesgevels" gescheiden. De wijk wordt ook in fase 2 door de aannemer "schoon, heel en veilig" opgeleverd. De infrastructurele werkzaamheden starten nadat de bewoners zijn terug verhuist. Hierdoor zijn de werkzaamheden weliswaar later gereed maar met minder conflictsituaties en minder overlast.			

Volkshuisvestingsfonds			
Algemeen	Geld	Tijd	Risico's
Toelichting op afwijking <i>Risico's</i>			

Maatregel 29 uit Nij Begun (Isolatieaanpak voor woningen in Groningen en Noord-Drenthe) biedt voldoende ruimte om alle woningen te verduurzamen in onze gemeente. Er is echter een verschil in de voorwaarden en in de te nemen maatregelen met het volkshuisvestingsfonds. Bij het volkshuisvestingsfonds moeten er 3 labelstappen worden gemaakt bij het verduurzamen of er moet minimaal label B worden bereikt. Bij maatregel 29 gaat het om het isoleren tot de woningstandaard. Daarnaast zit er verschil in de maatregelen die toegepast mogen worden. Ook zijn deze voorwaarden nog niet officieel gecommuniceerd waardoor er nu gebalanceerd moet worden met adviezen tussen twee verschillende regelingen.

Daarnaast weten we dat ongeveer 30% van de woningen ook in de versterkingsopgave zit. Hier is vaak nog niet duidelijk wat ze krijgen in de versterkingsopgave en wanneer er wordt gestart met de versterking. De insteek is eerst versterken en dan verduurzamen.

Versterkingsopgave Opwierde Noord en Midden			
Algemeen	Geld	Tijd	Risico's
Toelichting op afwijkingen			
<i>Risico's</i> De huidige marktomstandigheden zijn dermate grillig, onzeker en lastig te voorspellen, dat er rekening wordt gehouden met (forse) stijging van bouwkosten. Voor Opwierde-I (batch 1588) zijn hierover in de zomer van 2021 afspraken gemaakt met het Rijk. Per kwartaal vindt monitoring van de uitputting van het totaalbudget van de batch plaats. Op basis van deze monitoring is het gesprek met het Rijk over aanvullende middelen gestart.			

Ontwikkeling Eendrachtterrein			
Algemeen	Geld	Tijd	Risico's
Toelichting op afwijkingen			
<i>Algemeen</i> De voormalige locatie van strokartonfabriek De Eendracht wordt tot en met 2031 ontwikkeld tot woonwijk De Eendracht van circa 200 woningen. Het gebied wordt fasegewijs ontwikkeld. De eerste woningen van de eerste fase woningbouw zijn gereed. Vanwege de in 2023 tegenvallende woningmarkt wordt op dit moment gewerkt aan de herverkaveling/ontwerpaanpassing van een deel van de nog te bouwen koopwoningen in de eerste fase woningbouw. Het betreft circa 30 woningen. Voor de zorgontwikkeling van 168 zorgeenheden aan de noordzijde van het plangebied wordt door de zorgpartijen gewerkt aan het definitief ontwerp. De gemeente heeft de sanering en bouwrijp maken in uitvoering. De werkzaamheden zijn naar verwachting herfst 2024 gereed.			
<i>Geld</i>			

De aanbesteding van sanering en bouwrijp maken voor de zorglocatie is hoger uitgevallen dan de direct raming. Dit is op te vangen in de grondexploitatie. Vanwege planaanpassing door het niet dempen van de vijver is sprake van minderwerk. Overwogen wordt om het werkgebied nog te vergroten. De warmtekrachtcentrale is gesloopt. In het najaar start de voorbereiding van de sanering van het volledige resterende plangebied. De ontwikkelaars van het woningbouw fase 1 gebied passen momenteel hun plannen aan met de bedoeling dit najaar in verkoop te gaan. Met hen worden nieuwe afspraken gemaakt over de grondprijzen. Met NCG zijn verkennende gesprekken gevoerd over de mogelijkheid voor tijdelijke huisvesting op De Eendracht door te investeren in de te bouwen woningen. Na de zomer komt hier duidelijkheid over. De financiële situatie is ten opzichte van de vorige keer verbeterd. De woningmarkt trekt aan de verwachting is dat De Eendracht hier op mee lift.

Risico's

Voor de ontwikkeling van het Eendrachtterrein is het saneren en bouwrijp maken van de grond de eerste stap. In de bodem is veel puinvervuiling en zijn veel funderingsresten aangetroffen, waarvan het nodig is om ze te verwijderen. Daarom is het restantbudget van de saneringskosten voor de gehele Eendrachtlocatie bij de actualisatie 2024 nogmaals verhoogd. Ondanks dat en verkennend bodemonderzoek dat op de gehele locatie heeft plaatsgevonden, blijft dit een risico.

De grondopbrengsten staan onder druk. Nu de woningverkopen tegenvallen zet dit de grondprijzen en de verkoopsnelheid van de kavels ook onder druk.

Scholentransitie voortgezet onderwijs (Campusontwikkeling)			
Algemeen	Geld	Tijd	Risico's
Toelichting op afwijkingen			
<i>Algemeen</i> De ontwikkeling van de Noordrand van het campusterrein vordert gestaag. De beleidsmatige en bestuurlijke context waarin de gebiedsontwikkeling plaatsvindt wordt steeds concreter. De vliegwielfunctie die de campus moet gaan vervullen in de Toekomstregio Noord Groningen krijgt steeds meer vorm en inhoud. Dit blijkt onder andere uit de CAMPUS-XL aanvraag die gedaan is voor Europese subsidiëring vanuit JTF-middelen voor de Makerswierde-Koppelplaats en de inbedding in het Masterplan Campussen Groningen (Nij Begun). Parallel daaraan worden de projecten uit de Noordrand verder gebracht: het Campuspark (met USPA), de Koppelplaats en de Poort van Noord De infrastructuur rondom de campus krijgt in 2024 steeds meer smoel. Bewegwijzering is aangepast, de doorfietsroute Delfzijl Appingedam ter hoogte van de campus wordt aangelegd en het fietsvoetpad vanaf het station gaat gerealiseerd worden. <i>Geld</i> De raming van de kosten van het campuspark is opgeleverd. De kosten vallen aanzienlijk hoger uit dan oorspronkelijk geraamd. Dit vanwege het ambitieniveau van het park en de bovengemiddelde kostenstijgingen. Naast de subsidie die voor			

het USPA-deel moet worden gevonden (NPG en andere bronnen) zal er voor het aanleg van dit park ook extra financiering op het kleed moeten komen.

Tijd

De ontwikkeling loopt uit (oorspronkelijke einddatum was 2025). Dit houdt verband met het langere financieringstraject van het JTF (Makerswierde) en het uitwerken van de Poort van Noord. We koersen op afronding in Q1 2027.

Risico's

Voor de plannen in fase 2 van de ontwikkeling lijken ook voldoende externe fondsen beschikbaar te komen. Toch blijft het spannend, de dekking moet nog wel lukken. Terugvalopties zijn er ook. Mocht het niet lukken dekking te vinden dan resteert er een parkachtig gebied met sportvelden voor de scholen. Dan blijft overigens wel de verplichting voor de Gemeente om elders huisvesting te organiseren voor de ISK klassen.

Aardgasvrije wijken			
Algemeen	Geld	Tijd	Risico's
Toelichting op afwijking			
<i>Risico's</i> De toegevoegde waarde van het project Zonnedorpen is onvoldoende. Inwoners worden door de verantwoordelijke stichting niet volledig voorgelicht over aardgasvrij-alternatieven en de groengas-kant van het project is niet realistisch. Er moet veel tijd en energie gestoken worden om de stichting Aardgasvrije Wierdedorpen met een serieus nieuw plan te laten komen. Daarnaast zijn de stijgende prijzen van arbeid en materialen van invloed op de financiën van het warmtenet en het energiehuis. Zodra het aanbestedingsproces vordert zullen de gevolgen duidelijk worden.			

Bijlage 6.3 Inpassingskosten

In het in juni 2022 vastgestelde handboek inpassingskosten is opgenomen dat via de 2e bestuurlijke tussenrapportage een algehele rapportage rond de stand van zaken van de inpassingskosten wordt opgenomen. Hierbij wordt specifiek gerapporteerd over afwijkingen (groter dan € 50.000) binnen projecten in de uitvoering van het beleid. Ook zal inzicht gegeven worden in de actuele verdeling van de budgetten en de hoogte van de risicoreservering.

Stand van zaken budgetten (x € 1.000)

Onderdeel	Initieel budget	Mutatie budget	Actueel budget	Gerealiseerd tm 2023	Verplichtingen	Gereserveerd	Saldo
Woningen sloop-nieuwbouw	52.742		52.742	11.135	46.350	6.392	0
Perspectieflocaties	24.000		24.000	547	19.234	4.766	0
Onderwijs	9.648	804	10.452	8.936	10.453	-0	0
Zorgvastgoed	10.000		10.000	-	2.316	7.684	0
Overheadkosten	7.000		7.000	2.500	7.000	-	0
Procesgelden	350		350	145		205	0
Onderhoud	1.000		1.000	167		833	0
Risicofonds	23.250	-544	22.706	-			22.706
Totaal	127.990	260	128.250	23.431	85.353	19.879	22.706

1. De gerealiseerde kosten zijn de kosten, zoals deze via de Sisa verantwoording 2023 zijn verantwoord richting het Rijk. Bij deze verantwoording is een goedkeurende verklaring verstrekt.
2. Bij verplicht geldt dat deze middelen via raadsbesluiten, dan wel via collegebesluiten beschikbaar zijn gesteld. Doordat we vanaf 2024 de kredieten voor sloop-nieuwbouw al opnemen in de begroting is dit bedrag relatief hoog.
3. Gereserveerde middelen zijn benodigd om de totale opgave van het betreffende onderdeel te kunnen financieren, maar zijn nog niet beschikbaar gesteld voor specifieke projecten.
4. Het saldo betreft vrij besteedbare middelen binnen het onderdeel.

Stand van zaken risicoreservering

Ten aanzien van de risicoreservering is in februari 2023 het raadsbesluit genomen om € 652.000 toe te voegen aan het budget voor onderwijs. Bij de behandeling van de eerste rapportage 2024 is besloten om aanvullend nog een bedrag toe te voegen van € 152.000. Een lagere btw-afdracht aan het btw-compensatiefonds heeft gezorgd voor een voordeel van € 260.000. Dit leidt tot de volgende stand van de risicoreservering:

Beginstand:	€ 23.250.000
Af: Bijdrage aan onderwijshuisvesting	-/- € 652.000
Af: Bijdrage aan onderwijshuisvesting	-/-152.000
Bij: Lagere afdracht btw-compensatiefonds	€ 260.000
Huidige stand:	€ 22.706.000

Vorbereidingskrediet

In het handboek is opgenomen dat het College mandaat heeft om voorbereidingskredieten beschikbaar te stellen voor in totaal € 2 miljoen. Doordat er vanaf 2024 uitvoeringskredieten opgenomen worden in de begroting, om zo de voortgang nog beter te waarborgen zijn er op dit moment geen specifieke voorbereidingskredieten opgenomen.

